

Resultatanalys Kambodja

November 2001

Sida

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

Asienavdelningen

Innehållsförteckning

1	Samarbetets övergripande mål och omfattning	1
2	Landsbygdsutveckling, CARERE2	2
3	Transportsektorn i Kambodja.....	6
4	Vatten och sanitet	9
5	Utbildning	10
6	Demokratisk samhällsstyrning	14
7	Socioekonomiska studier och planering i Kambodja	20
8	Minröjning.....	22
9	Internationella kurser	24
	Referenser	26

Bilagor: Resultatmatriser

1 Samarbetets övergripande mål och omfattning

Landavtalets årliga budget var ursprungligen 80 mkr per år vilken ökades till 100 mkr från år 2000. Dessutom finansierades MR-programmet och EO-programmet delvis utanför landramen. De totala svenska utbetalningarna till Kambodja under perioden uppgick till 321,2 mkr med en utbetalningsprognos på 141 mkr år 2001. Fördelningen var som följer:

Område, mkr	1998	1999	2000	Totalt
1. Landsbygdsutveckling				
- CARERE2	34,5	20,5	24,9	79,9
- Vägar	12,4	5,0	19,9	37,3
- Vatten och sanitet	0	3,1	6,6	9,7
2. Basutbildning	23,7	16,8	28,0	68,5
3. Demokrati / MR				
- COHCHR	4,0	0	4,9	8,9
- CDRI	5,6	1,6	4,4	11,6
- EOs	4,5	5,5	9,9	19,9
- Valstöd	5,5	0	0	5,5
- Fattigdomsanalys	0	0	2,0	2,0
4. Minröjning	10,8	0,7	33,9	45,4
5. Konsultfond ¹	1,8	4,1	2,5	8,4
6. Övrigt	0,3	0,05	3,0	3,3
Totalt	103,2	57,4	140,1	300,4
Varav landavtal	89,0	51,2	125,0	265,2
Stöd till svenska EOs utanför landavtalet	4,0	5,0	9,4	19,4

Insatsernas mål, prestationer och effekter under strategiperioden redovisas i en separat matrisbilaga.

Målen för utvecklingssamarbetet med Kambodja under strategiperioden var:

- att främja förutsättningarna för att fattiga kvinnor och män på landsbygden skall kunna förbättra sina levnadsvillkor;
- att främja framväxten av en demokratisk rättsstat och ökad respekt för de mänskliga rättigheterna;

¹ Inom konsultfonden finansieras bl.a. studier, stöd till kontoret samt resekostnader IK

Det svenska utvecklingssamarbetet med Kambodja uppvisar i huvudsak goda resultat och det övergripande utvecklingsprogrammet med dess fokus på fattigdomsbekämpning, motsvarade på ett bra sätt Kambodjas prioriteringar, landstrategin och Sidas handlingsprogram. Alla projekt framstår som relevanta för fattigdomsbekämpning, med antingen direkta eller indirekta resultat och effekter. Ungefär hälften av projekten indikerar positiva direkta eller indirekta resultat och effekter avseende utvecklingen av demokrati och mänskliga rättigheter.

Under perioden har försöks gjort att integrera tvärfrågor som gender, demokrati och mänskliga rättigheter samt miljö i de olika programmen. Decentraliseringsprogrammet (CARERE/SEILA) och utbildningsprogrammet är någorlunda lyckade exempel på hur man lyckats integrera gender- och demokratifrågor. HIV/Aids aspekter har integrerats i utbildningsprogrammet, medan miljö dimensionen delvis är integrerad i Carere/Seila, men är mer otydlig i övriga program.

På grund av den svaga kapaciteten inom den statliga förvaltningen och den bräckliga politiska stabiliteten har samarbetet sedan början av 1980-talet, till övervägande del kanaliserats genom andra organisationer, främst FN-organ.

2 Landsbygdsutveckling, CARERE2

BASFAKTA

Insatsavtal: Cambodia Area Rehabilitation and Regeneration Project, CARERE, (UNDP, CMB/95/11)

Aktivitetsperiod: 1996–2000

Totalt Sida bidrag: MUSD 2.5 fördelat på 5 insatser: (1) reservation från CARERE 1 MUSD 2.5, (2) CARERE 2 avtal MUSD 8.2 (MSEK 70), (3) ILO-vägar MUSD 2, (4) MUSD 5.0 (MSEK 45.0), (5) MUSD 2.8 (MSEK 26.5)

Bakgrund och mål

CARERE2 stödjer Kambodjas strävanden att rehabilitera och utveckla landet, framförallt med inriktning på landsbygden enligt landets landsbygdsutvecklingsstrategi som formulerades 1996 i 5-årsplanen för social och ekonomisk utveckling. Kärnan i programmet är en ambition att stödja en ”nerifrån-upp” ansats vad det gäller behovsinventering och planering lokalt, i kombination med att man stödjer kapacitetsuppbyggnad på by-, kommun-, provins- och nationsnivå. Detta har i sin tur kopplas och samordnats i ett nationellt policyorgan – Seila Task Force (STF). Därigenom angriper man flera flaskhalsar vad det gäller utveckling i Kambodja: bristen på folkligt deltagande, bristande förvaltningskapacitet, otillräckligt lokalt ansvar för utvecklingsprocessen, och fattigdom.

Den andra fasen av UNDP/CARERE (CARERE2) programmet, som inleddes 1996, utgör ett stöd till Kambodjas Seila-program. CARERE2/Seila är ett initiativ att förstärka

decentraliserad lokal utveckling genom planering, finansiering och styrning för att höja levnadsstandarden på landsbygden, öka delaktigheten bland byinnevånarna i utvecklingsbesluten, samt att bidra till en demokratisk och fredlig samhällsutveckling. CARERE2 (Cambodia Area Rehabilitation and Regeneration) är en direkt fortsättning på CARERE1 (Cambodia Resettlement and Reintegration)., Medan CARERE1 hade en betoning på katastrofinsatser, snabbt genomförbara projekt och basal infrastruktur, har CARERE2 en mer långsiktigt inriktning mot hållbar utveckling på landsbygden, och stöd till decentraliserad utveckling.

Finansiärer förutom Sida var: UNDP, UNCDF, Holland, DFID, GTZ, EU, IDRC och UNV. Dessutom har RGC, Världsbanken, IFAD och finansierat Seila programmet med totalt MUSD 10,8.

Programmet har följande komponenter och projektmål (immediate objectiv):

- **Utveckling av system:**

”Establish decentralised government system that plan, finance and manage development”.

- **Försoning**

”Create a secure environment conducive to reconciliation between government and communities”.

- **Projekt för stödjande av fattigdomsbekämpning**

”Assist government and non-government entities in providing essential basic services”.

- **Utveckling av policy för decentralisering**

”Inform national policy on decentralised development with information and lessons from the CARERE/Seila experiment”.

Resultat, effekter och relevans

Betydande resultat har åstadkommit inom det första målområdet som rör system och kapacitetsuppbyggnad. Antalet kommuner som täcks av CARERE2s verksamhet uppgick till 311 vid slutet av 2000, att jämföras med 60 vid början av 1998. De skilda systemen har utvecklats, anpassats och överförs till den kambodjanska samarbetspartnern, allt enligt de ursprungliga målen. Kapacitet har också byggts inom dessa områden. Dock behövs ytterligare stöd och fortsatt utveckling, processen är ännu i sin linda och har inte mognat.

Det nationella ledarskapet har ökat betydligt under 2000, vilket har manifesterat sig i speciellt två områden: Seila har antagits som den nationella modellen för lokalt decentraliserad utveckling, och regeringen tog den ledande rollen i formulering av nästa fas av Seila.

Försoningsprogrammet har spelat en betydelsefull roll för att stödja en fredlig utveckling i landet och för att integrera befolkningen i de tidigare av Röda Khmererna behärskade områden med landet som helhet. Omkring 75% av CARERE2/Seila expansionen under 2000 har skett i områden som tidigare betraktades som omöjliga att nå p.g.a. av konflikter. Att dessa områden nu omfattas av programmet innebär också att de allra fattigaste kommunerna i provinserna kan få del av utvecklingsarbetet inom Seila.

Vad gäller genomförande av investeringsprojekt och utbildning har denna del också uppvisat stora resultat. Förutom att totalt MUSD 70 har överförts till CARERE2/Seila för investeringar och kapacitetsbyggnad, har stora biståndsgivare såsom Världsbanken och IFAD blivit en del av Seila-strukturen, genom att medlen kanaliseras genom de strukturer och system som Seila har byggt upp. Det har också skett en betydande förändring vad gäller ökat integration och resursmobilisering avseende provinsernas utveckling, genom att t.ex. enskilda organisationer finansierar projekt som formulerats på lokal nivå genom LPP.

Det framträder tydligt att CARERE2s inriktning är *relevant* med avseende på de problem som ämnas lösas. Vid tidpunkten för programmets formulering 1995, framstod det som centralt att stödja en kapacitetsuppbyggnad av den offentliga sektorn speciellt vad avser den lokala nivån. Det viktigaste var dock att i detta sammanhang skapa förutsättningar och system för lokalt deltagande i så väl planering som implementering av utvecklingsprojekt. Dessa aktiviteter skulle också ha en fattigdomsbekämpande inriktning och bidra till en fredlig utveckling i landet. När nu programmet har kommit fram till sin avslutningsfas och med hänsyn taget till att programmet har modifierats under genomförandet, som ett svar på de stora omvärlds-förändringarna, framstår det tydligt att CARERE2 har bekräftat sin höga relevans. Det är vidare uppenbart att programmet har visat hög inre *effektivitet*. Det finns ett klart logiskt samband i programmet mellan insatser $\Rightarrow$ aktiviteter $\Rightarrow$ resultat $\Rightarrow$ mål. Programmet har på nästan alla punkter uppnått sina resultat och mål.

Eftersom CARERE2 är ett komplext program inriktat på långsiktig kapacitetsuppbyggnad är det svårt, för att inte säga omöjligt, att ge ett omdöme om *kostnadseffektiviteten* (förhållandet mellan insatsernas kostnad och resultat) i programmet. Dessutom har programmets interna resultatuppföljning en kvantitativ slagsida, trots att programmet ägnar sig mycket åt lokal mobilisering och kapacitetsuppbyggnad – aktiviteter av huvudsakligen kvalitativ natur. Detta förhållande gör att det troligtvis inte kommer att gå att ge ett trovärdigt omdöme om kostnadseffektivitet ens efter projektets avslutande. Ett mått som ofta används, men som inte ger hela bilden – eftersom programmet till stor del är inriktat på ”mjukvara” – är förhållandet mellan TA-komponenten, inklusive omkostnader, och den totala kostnaden. Denna kvot har sjunkit under hela genomförandet och är enligt budgeten för år 2000 uppskattad till 22%.

Ett överskuggande problem som har implikationer på programmets uthållighet är den kambodjanska nationella nivåns sena ansvarstagande för programmet. Detta avser både samordnings- och policyarbetet samt resurstilldelning. Vad avser det förra har nu regering visat kraftigt ägandeskap och resurser från den nationella budgeten har vuxit till ca MUSD 1,0 för år 2000. Ytterligare en faktor avseende finansieringen rör inte de totala medlen, vilka har varit tillräckliga, utan ryckigheten och oförutsägbarheten av tilldelade medel. En annan aspekt är den låga inhemska resursmobiliseringen.

Slutsatser och lärdomar

CARERE2 har fortskridit i stort sett enligt planerna, och har i många fall överskridit det planerade slutresultatet. Detta gäller speciellt programmets utvidgning och försoningskomponenten. Kapacitetsbyggandet på provinsiell-, kommun- och bynivå har också genomförts väl och nått förväntade resultat, inklusive den lokala planeringsprocessen, vilket har visats i externa utvärderings- och uppföljningsrapporter. Det finansiella systemet är operativt men fordrar fortfarande mycket stöd, och planeringssystemet börjar

finna sin roll. Det område där programmet inte har varit framgångsrikt rör uppläggning av system för uppföljning och utvärdering samt dokumentering av CAREERE2/Seila. Arbetet inom *jämställdhet* har utvecklats väl, området är fast etablerat och en strategi har utvecklats. Det är viktigt att detta område tillika med *fattigdomsinriktningen* fortsättningsvis ges hög prioritet. Arbetet inom dessa område kräver ett långsiktigt åtagande för att bestående resultat skall nås.

Seila är ett unikt program i decentraliserad utveckling och har visat på stor framgång. Vilka faktorer som kan förklara denna framgång återstår att analysera på djupet för att kunna dra lärdomar och ge andra en tillfällighet att lära från detta experiment. En viktig faktor som skiljer CAREERE2 från CAREERE1 är det sett på vilket programmet har styrts. Trots att UNDP och UNOPS kan sägas ha ett relativt stort mått av centralisering har inte programmet drabbats av mikrostyrning i den omfattning som skedde med CAREERE1. Frånvaro av en nationell samordning under de första åren kan också ha bidraget till framgång, genom att CAREERE2/Seila kunde undgå att dras in den politiska striden på nationell nivå.

En av de viktigaste lärdomarna är att Seila har visat att ett decentraliseringsprogram kan genomföras i en kraftigt hierarkisk samhällsstruktur med lång historisk och kulturell tradition av en byråkratisk och politisk toppstyrning. Den strategiska utvärderingen pekar på ett antal andra mer specifika lärdomar:

- Programmets ansats "att lära genom att göra" har visat sig mycket framgångsrikt vad gäller kapacitetsutveckling, överföring av system och begrepp.
- För att genomföra decentralisering måste en holistisk ansats tas, vilket involverar alla nivåer från regering till by, samt andra delar av det civila samhället inklusive den privata sektorn och enskilda organisation.
- Programmet har varit processinriktat, flexibelt och experimentellt till sin karaktär
- Även som pilotprojekt eller experiment har programmet tvingats att arbeta på provinsnivå, vilket har varit viktigt för att demonstrera programmets relevans.
- Kritiska faktorer för framgång är programmets management, höga kvalitet i form av TA-stöd och för att skapa kreativa metoder och få en kritisk massa vad avser kapacitetsbyggnad och skapande av attityder.
- Det är viktigt att vara medveten om de långsiktiga målen vid planering av ett experimentprogram som Seila. Mycket tid och resurser kunde ha sparats om man vid formuleringen varit medveten om den nationella expansionen av programmet.
- utvärderingssystemet kan delvis sökas i alltför stor givarstyrning som har lett till alltför komplexa system.

3 Transportsektorn i Kambodja

BASFAKTA

Insatsavtal: Rehabilitering av rural infrastruktur, UNDP/ILO (LB-Rehab)

Aktivitetsperiod: 98-01-01 – 99-01-31

Insatsbelopp: 5,0 mkr

Utbetalt: jan 98 – jan 99: 5 mkr

Insatsavtal: Policy projektet (Upstream Project)

Aktivitetsperiod: 98-07-01 – 00-12-31

Totalt insatsbelopp: 35 mkr

Utbetalt: juli 98 – december 00: 32.2 mkr

Bakgrund och mål, Rehabilitering av rural infrastruktur

Projektet hade sina rötter i ett arbetsbaserat program som startade 1992 med finansiering från UNDP och Nederländerna. UNDP finansierade och ILO utförde ett projekt för rehabilitering av främst vägar och bevattningsanläggningar på landsbygden med arbetsbaserade metoder under åren 1992–1996. Projektet hade en klar karaktär av nödhjälpsprogram; skapa arbetstillfällen, bygga eller rehabilitera vägar och bevattningsanläggningar etc. Den kambodjanska regeringen önskade en fortsättning av projektet, sedan ILO:s kontrakt löpt ut i juni 1996 och begärde stöd från Sida och Nederländerna. Det svenska stödet bestod i huvudsak av bidrag till underhåll av landsbygdsvägar i tre provinser. Nederländerna var huvudfinansiär och bidrog med ca två tredjedelar av budgeten medan Sida svarade för resterande tredjedel. WFP bidrog med mat som användes till att betala lönerna med hälften kontant och hälften matvaror. ILO var ansvarig för genomförandet på uppdrag av UNDP och UNOPS.

Efter upphörandet av det svenska stödet 31 december 1997 var avsikten att UNCDF skulle överta finansieringen av projektet. Sedan det USA-finansierade CARE tvingats lägga ner verksamheten p.g.a oroligheterna i Kambodja uteblev de underhållsresurser, som CARE skulle ha levererat till UNCDF. För att kunna underhålla redan rehabiliterad infrastruktur, och därigenom undvika kapitalförlust, föreslog UNDP att Sidas avtal med UNDP-ILO skulle förlängas med ett år. Så skedde, och det ursprungligen avtalade beloppet (15 MSEK) utökades med 5 MSEK.

Resultat och effekter och relevans, Rehabilitering av rural infrastruktur

Projektet utvärderade 1999 av oberoende konsulter, som engagerats av ILO och UNDP². Utvärderingen gav vid handen att projektmålen uppnåts, projektet var relevant för Kambodja och genomförandet effektivt. Projektet gav ett substantiellt bidrag till bekäm-

² R. Scholtz and S. van Huysten: CMB/92/008 and CMB95/001 (Final Report of the Evaluation Mission, August 1999)

pandet av fattigdomen, dock utan varaktighet, då finansiella medel för fortsatt arbetsbaserat underhåll av infrastrukturen saknades. En anledning till detta, liksom till att resultatet ej i alla avseenden nådde uppsatta mål, var att utlovat bidrag från andra givare ej materialiserades. Projektet kunde också bättre ha utnyttjat de naturliga synergier mellan ILOs LBAT (Labour Based Appropriate Technology) -profil och CAREERE-programmets mål och innehåll.

En socio-ekonomisk studie (Sakko, 1999) ger vid handen att förbättringen av vägnätet i Siem Riep har fördubblat antalet resor och godstransporter till och från marknadsplatserna, restiderna har halverats och transportkostnaderna har minskat med 38%. Dessa uppgifter visar på en icke obetydlig ökning av den lokala ekonomin samt att denna kommit småjordbrukarna till del. Dessutom har det förbättrade vägnätet stimulerat till etablering av hälsocentraler. Ur miljösynpunkt utgör dammbildningen fortfarande ett problem, som dessutom förvärrats p.g.a. de högre hastigheter, som nu medges.

Slutsatser, Rehabilitering av rural infrastruktur

Projektet genomfördes väl och har på ett påtagligt sätt bidragit till försöken att uppfylla det övergripande fattigdomsmålet. Det visade sig dock inte vara hållbart på längre sikt, vilket till viss del låg till grund för beslutet att överföra en del av vägnätet till det påföljande Policy projektet.

Bakgrund och mål, Policy projektet

Avsikten med Upstream Project var ej att rehabilitera vägar åt Kambodja. Andra givare bygger/rehabiliterar vägar, vilket i förlängningen blir ett problem då organisation och finansiering av vägunderhåll saknas.

Avsikten var istället att öka Kambodjas kapacitet att, centralt och lokalt, bygga upp en fungerande vägförvaltning och system för finansiering av vägnätet på landsbygden, och att bygga upp inhemska resurser och kompetens för att rehabilitering och underhåll av infrastruktur. Projektet skulle fungera som ett ”paraply” under vilket ministeriet kunde placera alla vägprojekt, egna eller givarfinansierade. Emellertid förverkligades ej förväntningarna på ett inflöde av utländskt kapital. Av den anledningen, och för att tidigare investeringar ej skulle gå förlorade på grund av brist på underhåll, tog Upstream över det tidigare finansierade projektets insats i Siem Reap.

Resultat och relevans, Policy projektet

Upstream projekt har framgångsrikt underhållit det vägnät som ”ärvt” från det tidigare projektet. Bevattningsanläggningen Barai har nu överlämnats till lokala vattenföreningar och kontrollen av vegetationen i Anchor Wat-området till ansvarig myndighet. Konstbevattningen kommer sannolikt att kunna underhållas av intressegrupperna i framtiden. Vegetationen i Anchor Wat-området kommer ständigt att behöva röjas och finansieras nu med medel från inträdesavgifter. Detta permanentar LBAT som arbetsmetod och säkerställer en kontinuerlig volym av sysselsättning i området.

Upstream Project har presterat två viktiga genombrott:

1. En policy för landsbygdsvägnätet baserad på utnyttjande av lokala resurser.
2. Ett lagförslag om etablerandet av ett Roads Department inom Ministry of Rural Development vars uppgift det blir att implementera policyn.

Som ett resultat av ovanstående kommer arbetsbaserade metoder att vara utgångspunkten för teknikvalet vid framtida infrastrukturella satsningar, vilket kommer att fastställas i den femårsplan, som nu befinner sig under utarbetande.

Genom att utbilda lärare och införa obligatoriska kurser i arbetsbaserade tekniker har projektet bidragit till att säkerställa tillgången på relevant utbildade tekniker och ingenjörer. Det av ILO utvecklade instrumentet för planering av vägar, skolor, hälsoenheter och vattenförsörjning (Integrated Rural Accessibility Planning – IRAP) har demonstrerats och nu antagits av ministeriet för landsbygdsutveckling som ett nationellt instrument. Projektet har genom de ovannämnda framstegen samt en Sida-finansierad studie för en strategi för utveckling av provinsvägar (se resultatredovisningen: "Study to develop a strategy for provincial roads") bidragit till en tydligare uppdelning av ansvaret för olika typer av vägar. Ministry of Public Works and Transport ansvarar nu för ett nät av entydigt definierade huvud- och provinsvägar medan Ministry of Rural Development (genom det nybildade Roads Department) får ansvaret för tertiärvägnätet dvs det mer finmaskiga vägnätet som kopplar samman byar med varandra och leder fram till provins- eller huvudvägarna.

Emellertid är Kambodja fortfarande beroende av utländsk finansiering för underhåll av vägnätet. Kambodja har haft långt framskridna planer på införandet av ett system med en avgiftsfinansierad vägfond, men beslöt att lägga dessa på is. Vägfondsförslaget innebar att 20% av intäkterna skulle avsättas till underhåll av landsbygdsvägar, men erfarenheter från andra länder visar att även om en vägfond inrättas kommer det att ta mycket lång tid innan landsbygdsvägarnas behov av underhåll kommer att kunna tillgodoses.

Slutsatser, Policy projektet

Projektet har varit framgångsrikt, inte minst p.g.a. en mycket kompetent projektledning i Kambodja. Upstream Project har i sig självt blivit en respekterad institution, som är välkänd och uppskattad inom regerings- och biståndskretsar. För att ej äventyra det uppnådda resultatet, inför avvecklingen av det svenska stödet till vägsektorn, och för att ej äventyra dynamiken i utvecklingen måste ILO finna andra finansiärer med långsiktigt intresse för utveckling av landsbygden.

4 Vatten och sanitet

BASFAKTA

Insatsavtal: Rural Water Supply and Capacity Building

Aktivitetsperiod:

Utbetalt: 9,8 mkr

Bakgrund och mål

Kambodja är ett av de länder där endast en liten del av befolkningen har tillgång till rent vatten och sanitet, vilket endast till viss del kan förklaras av landets traumatiska förflutna. Det är allmänt accepterat att situationen starkt bidrar till hälsorelaterade problem i Kambodja.

Under det senaste decenniet har regeringen och ett stort antal EOs, nationella såväl som internationella, utformat program och projekt för att förbättra situationen. Även om detta är välkommet, så har det medfört en mängd tillvägagångssätt. Sådana skillnader har medfört ett brett ”testande” av skilda tekniska lösningar, subventioner och kostnadstecknings system samt olika sätt att involvera lokala myndigheter och den privata sektorn. Detta har varit nyttigt i den process av lärande och anpassning som Kambodja befinner sig i.

Samtidigt så har denna utveckling lidit av bristen på koherens och policymässiga anvisningar, inom de områden där sådana anvisningar är önskvärda och nödvändiga. Det var i detta sammanhang som regeringen identifierade PCB som ett högprioriterat projekt.

Under den inledande beredningen kom man fram till en rad mål, som så småningom visade sig vara olämpliga, då de inte kunde användas för att leda projektet och försvårade implementeringen. Det grundläggande problemet var att målen var för många och alltför ambitiösa. Halvvägs genom implementeringen av projektet ledde detta till att målen reviderades och målen blev de som nu visas i matrisen.

Relevans, resultat och effekter

Av skäl som kommer att redovisas nedan framgår det att projektet, utifrån ett kambodjanskt utvecklingsperspektiv, varit mycket relevant. Samtidigt som det bidragit till ett koherent policy ramverk för utvecklingen av vatten och sanitet sektorn samt en strategi för implementeringen av denna policy, så representerar projektet, mer generellt, även ett försök från regeringens sida att ta initiativet i utvecklingsprocessen. Det är ett faktum att det i ovanligt hög utsträckning varit givarorganisationer samt EOs, och inte regeringen, som varit både beslutsfattare och ansvarat för implementeringen av utvecklingsprojekt i Kambodja. Projektet var alltså relevant även ur denna aspekt.

Projektets främsta resultat är ett policy ramverk för landsbygdsvatten och sanitet samt en 10-årig sektor strategi. Ett ytterligare resultat är utbildningen av ett antal MRD anställda i policy och strategiformulering.

Den bedömning som Sidas permanenta rådgivargrupp samt Sida gjort är att policyn är väl genomtänkt medan strategin inte är så användbar för att leda agerandet inom sektorn. Då strategin var tänkt att vara det viktigare instrumentet för att styra utvecklingen i sektorn, väcks frågor om projektets eventuella effekter. Än är det dock för tidigt för att med säkerhet kunna bedöma effekterna.

Lärdomar

Projektet har bidragit till en rad värdefulla lärdomar. Bland de viktigaste är de följande.

Projektet försökte involvera ett stort antal intressenter i formuleringen av policyn och strategin. Två lärdomar kom ur denna erfarenhet. För det första var detta tillvägagångssätt betydligt mer tidskrävande än vad man förutsett. För det andra är det svårt att erhålla relevant – och samma representation från intressenter på olika nivåer. Vissa av de förväntade fördelarna går då förlorade.

Ett dåligt formulerat projektdokument leder till problem i implementerings-fasen. Även små projekt bör utvärderas (vilket detta projekt inte blev).

Kontrakterandet av en uppenbart välrenommerad organisation (Världsbanken / UNDP WSP) för att kanalisera medel samt bidra med teknisk hjälp är inte en garanti för ett gott resultat. Undermåligt tekniskt bistånd samt professionell uppbackning minskar implementeringens effektivitet och kvaliteten på resultatet.

När ett projekt möter stora problem är det svårt för Sida att inte dras in i detaljstyrning.

5 Utbildning

BASFAKTA

Insatsavtal: Stöd till basutbildning i Kambodja genom UNICEF

Aktivitetsperiod: Nov 1996 – Dec 2000

Utbetalt 1998 – 2000: 68 mkr

Bakgrund och mål

Sida har sedan slutet av 1980-talet stött utvecklingen av undervisningssektorn i Kambodja genom FN:s barnfond UNICEF. Det övergripande målet för programmet var att biträda ministeriet för utbildning, ungdom och sport (MoEYS) vid reformeringen av landets undervisningssystem för att förbättra kvalitet, tillgänglighet och förvaltning. Sida/UNICEF har varit en av de största bidragsgivarna på undervisningsområdet. Det svenska bidraget uppgick till omkring 70 miljoner kronor för perioden 1998–2000. Andra betydande bidragsgivare har varit Asiatiska utvecklingsbanken (ADB), Japan International Cooperation Agency (JICA), Europeiska unionen och Australian Agency for International

Development (AUSAID). Det av Sida understödda programmet bestod av fem huvudsakliga underprojekt eller delar. Målen för dessa underprojekt var följande:

1) Kapacitetsuppgygnad inom utbildningsväsendet (Projekt 01)

Att biträda ministeriet med att förbättra kvalitet, tillgänglighet och inläring för barnen på låg- och mellanstadiet genom att inrätta rektorsområden (cluster schools) i fyra demonstrationsprovinser.

2) Utveckling av läroplan, inbegripet skolböcker (Projekt 02)

Att understödja utveckling, produktion och distribution av skolböcker och lärarhandledningar i khmer, matematik och naturvetenskap samt en läroplan för årskurserna 1–12.

3) Informationssystem för utbildningsförvaltningen (Projekt 03)

Att biträda ministeriet vid upprättandet av ett fungerande informationssystem för utbildningsförvaltningen (EMIS) för att stödja utformningen av policy, beslutsfattande, lagstiftning samt uppföljning av en grundläggande utbildningsreform på alla nivåer i ministeriet.

4) Utbildning för samhällets behov, "community needs" (Projekt 04)

Att stödja ministeriet i arbetet med att utveckla strukturer för att förbättra barnens nuvarande inlärningsnivå, samhällets medverkan i skolorna, elevernas hälsa, vatten och sanitär utrustning samt att ordna med icke-formella utbildningsaktiviteter för ungdom och för andra samhällsmedlemmar.

Uppförande och återställande av översvämmade skolor (del i projekt 04)

Att biträda vid återställande och uppförande av skolor inom översvämmade områden.

Utöver nämnda projekt har Sida givit särskilt stöd till revideringar av utbildningspolicy. Därvid har en serie studier och utvärderingar genomförts.

Resultat, effekter och relevans

- Bland de viktigaste resultat som nåddes under perioden 1998–2000, bör följande nämnas:
- Tillkomsten av en institutionell ram – cluster schools – för att stärka undervisningskvaliteten och effektiviteten ifråga om planering, genomförande och uppföljning.
- Utveckling av ministeriets administrativa förmåga att genomföra de av UNICEF/Sida stödda projekten, särskilt inom områdena för utveckling av läroplaner och läroböcker samt för införande av rektorsområden (cluster schools) och skoluppbyggnad.
- Utveckling av läroplaner, elevernas kompetens, läroböcker och lärarhandledningar för undervisning i grundskolan i tre ämnen, nämligen khmer, matematik och naturvetenskap, samt vidareutbildning av omkring 80 000 lärare i användandet av detta nya undervisningsmaterial.
- Spridning av material om HIV/aids och av Facts for life till samtliga grundskolor och gymnasieskolor samt motsvarande utbildning av lärare och elever ägde rum. Vidareutbildningsprogrammen för alla lärare i klasserna 5 och 6 i hela landet omfattade ock-

så två dagars utbildning rörande HIV/aids. De flesta av de av Sida/UNICEF stödda cluster schools genomförde särskilda aktiviteter för upplysning och information, och ett systematiskt utbildningspaket om HIV/aids, vilket nu används i andra provinser, genomfördes framgångsrikt i Kampong Thom-provinsen.

- Stöd från Sida i krislägen gjorde det möjligt att med samhällsmedverkan och under överinseende av UNICEF och ministeriet för utbildning, ungdom och sport återuppbygga mer än 2 000 klassrum som förstörts genom översvämningar.
- Utveckling av ett landsomfattande fullt funktionsdugligt informationssystem för utbildningsförvaltning, vars upprättande skedde i samarbete med UNESCO. Genom åren har kvaliteten på uppgifterna från informationssystemet förbättrats väsentligt och därigenom fått ett allt bättre mottagande. Uppgifterna från informationssystemet ligger idag till stor del till grund för att formulera, analysera, följa och utvärdera skolplaner på alla beslutsnivåer, särskilt i förskolan och i grundskolan. Informationssystemet var också den huvudsakliga källan för de uppgifter som redovisades i "Education For All, The Year 2000 Assessment Country Report" (Utbildning för alla, ministeriets landrapport för år 2000).
- Många av Sida/UNICEF stödda studier (t ex finansiering på kommunnivå, andelen elever som går om en årskurs, utvärdering av cluster schools etc.) bidrog till att föra upp flera viktiga utbildningsfrågor på dagordningen för den nationella politiken.
- Ledamöternas i Education For All (EFA) samlade stöd för utvärderingen av EFA-kampanjen år 2000 och därmed sammanhängande uppföljning stärkte beslutsfattarna vid fastställandet av prioriteringar och målsättningar.
- Med stöd av Sida/UNICEF och UNESCO gjordes framsteg när policyn för de icke-formella utbildningsaktiviteterna formulerades och en handlingsplan för 2001–2005 utarbetades.
- UNICEF/Sida stödde flera aktiviteter som var direkt kopplade till granskningen av sektorn.

De utvärderingar som nyligen gjorts av effekter och relevans av UNICEF:s programstöd har varit av både kvalitativ och kvantitativ natur.

Kvalitativa indikatorer har visat att UNICEF har hjälpt ministeriet att lägga en god grund för planering och förvaltning, på vilken en hållbar utveckling av systemet kan fortsätta. Detta gäller särskilt upprättandet av ett informationssystem för förvaltningen, men även den viktiga roll som försöksskolorna spelar vid genomförandet av det prioriterade handlingsprogrammet (PAP). I detta avseende konstaterades vid utvärderingen av stödprogrammet för utbildning (ESSP) att cluster schools har värdefull, dokumenterad erfarenhet som väsentligt skulle kunna förbättra de professionella metoderna för stöd och kommunikation" (ESSP:s kansli, 2001). Vidare finns tydliga tecken på att stödet från UNICEF har lett till att attityderna bland nyckelpersoner såsom föräldrar, lärare och samhällsföreträdare ändrats i riktning mot en mer barnvänlig skolmiljö.

Kvantitativa utvärderingar av UNICEF-stödet har visat en stark inverkan på den inhemska skoleffektiviteten. Exempelvis rapporterades 1998–1999 att i 83% av de UNICEF-stödda försöksskolorna var andelen elever som gick om en årskurs lägre än i de skolor i samma distrikt som inte fick sådant stöd. Andelen som gick om en årskurs i de av UNICEF stöd-

da försöksskolorna sjönk drastiskt, jämfört med det nationella snittet. I detta hänseende fann UNICEF/Sida i en vetenskaplig undersökning, att andelen elever som gick om första årskursen hade stått stilla på omkring 40% årligen, trots årliga investeringar i utbildningssystemet för låg- och mellanstadiet på omkring 14 miljoner US-dollar sedan 1994. Vidare har könsklyftan i de av UNICEF stödda cluster schools minskat markant och många av dessa skolor redovisar nu få skillnader mellan pojkarnas och flickornas prestationer. Även resultaten från färdighetsprov som genomförts av institutionen för pedagogisk forskning (PRD) bekräftar detta mönster av ökade prestationer i dessa skolor.

Nyligen företagna utvärderingar talar för behovet av en omdisponering av UNICEF-stödet från centrala förvaltningsstrukturer till en större fokusering på de lokala strukturerna samt på en förändring av utvecklingsstrategierna från utbudsorienterade till mer efterfrågeorienterade ingripanden (Sarvi, 2000). Dessa förslag har haft ett stort inflytande på Kambodjas kungliga regerings och UNICEF:s nu gällande vägledande verksamhetsplan för 2001–2005 (Royal Government of Cambodia/UNICEF Master Plan of Operations), varför faktorer utanför skolan understryks ytterligare och ett angreppssätt som berör fler sektorer införs vad gäller utvecklingen av utbildningen.

Slutsatser och lärdomar

Det fanns många problem som påverkade genomförandet av programmet. De låga lärarlöner, bristen inom landet på kvalificerade mänskliga resurser samt det stora beroendet av tekniskt och finansiellt bistånd utifrån har hämmat programmets genomförande och uthållighet. Exempelvis är möjligheten att öka personalens kapacitet att framställa och nyttja informationssystemet för utbildningsförvaltning och annan viktig information beroende av att personalens tekniska skicklighet på alla nivåer kan bibehållas och förbättras.

Planeringen på medellång och lång sikt samt utvecklingen av politik och strategier hämmades av ministeriets fokusering på administration och förvaltning av projekt omedelbart och på kort sikt. Genomdrivandet av regeringens politik i fråga om pensionering hade ytterligare påverkat hela utbildningssystemet och denna kan särskilt ha negativ påverkan på den planerande personalens kraft och kapacitet.

Under denna period har många lärdomar kunnat dras av det gemensamma samarbetet mellan UNICEF/Sida och den kambodjanska utbildningssektorn.

Den första lärdomen är att, när ett partnerskap är bra och baseras på ömsesidig förståelse, kan även besvärliga situationer och problem klaras av på ett positivt sätt. Genomförandet av programmet har haft ett fåtal kritiska perioder. Det goda partnerskapet mellan Sida och UNICEF har uppskattats av ministeriet för utbildning, ungdom och sport och har dessutom tillåtit att programmet gått framåt trots den politiska instabilitet och de säkerhetsproblem som dominerade den andra halvan av 1997 och 1998.

En annan viktig lärdom är att förändringar i ministeriets inställning kan vara en långdragen process. Efter utvärderingen av programmet tog det lång tid och krävde mycket diskussion innan ministeriet och National Cluster School Committee (NCSC) medgav att programmet hade stora problem. Vid den tidpunkten, omedelbart efter Sidas utvärdering 1998, vägrade några av landets myndigheter att godta att de gällande strategierna faktiskt inte var lämpliga. Flera befattningshavare inom ministeriet trodde inte alls på kapaciteten hos de lägre nivåerna vad gäller att planera och genomföra aktiviteter samt att handha tilldelade medel. Mot slutet av 1999 ändrades dock attityden. Detta styrker åter hypotesen att varje förändringsprocess kräver ett lämpligt mått av tid och att ändringar tar tid.

På alla nivåer har man blivit allt mer medveten om att cluster schools varken är eller kan bli patentlösningen på alla problem. Behovet att undersöka dessa skolors styrka och begränsningar har blivit allt mer erkänt. Att slutföra riktlinjerna för cluster schools och för föreningen för lärare och föräldrar (PTA) visade sig vara en ganska tidsödande, om än värdefull, process. Positiva steg har tagits mot en decentralisering av planeringen och projektgenomförandet samt i fråga om en förbättring av den tekniska kapaciteten hos både lärarna och den administrativa personalen. Gemensamma ansträngningar måste emellertid göras för att ytterligare stärka dessa viktiga insatser och för att förbättra projektets uppföljningssystem på alla berörda nivåer.

Det bör anmärkas att, medan rörelsen mot ökad decentralisering och flexibilitet har kommit som en behaglig överraskning för flertalet lärare och rektorer, är detta inte fullt ut fallet för alla utbildningstjänstemän på provins- och distriktsnivå. Även om de i allmänhet uppskattar den nya auktoritet och de möjligheter, som de nu fått, känner många av dem att synen på delaktighet minskar deras auktoritet gentemot lärarna. Att utveckla deras självförtroende i fråga om att ge professionellt stöd till skolorna på ett delaktigt sätt är något annat än att ge administrativa anvisningar och är fortfarande en av de stora utmaningarna.

Stödet från Sida/UNICEF till en granskning av utbildningssektorn har visat på de komplikationer som en sektorsomfattande process (SWAp) kan innebära. Men det har också medfört en möjlighet till kunskap för både Sida och UNICEF i fråga om framtida strategier och åtgärder.

6 Demokratisk samhällsstyrning

BASFAKTA

Insatsavtal: Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter

Aktivitetsperiod: 1996–2000

Utbetalt totalt 1998–2000: 59 mkr

Bakgrund och mål

Under perioden 1998–2000 har Sida beslutat och utbetalat stöd för demokratisk samhällsstyrning i Kambodja om sammanlagt 43,3 MSEK. Stödet riktar sig till övervakning av och kapacitetsutveckling inom *mänskliga rättigheter* och *demokratisk samhällsstyrning*, såväl via organisationer i det civila samhället som till statliga organ och myndigheter. 1998 fokuserades stora delar av stödet på de kommande valen, medan perioden 1999–2000 präglades av ett mer generellt stöd inom mänskliga rättigheter (MR) och demokrati.

Under perioden har Sida givit stöd till Cambodia Development Resource Institute (CDRI) med 11,6 Mkr, Cambodia Office for the High Commissioner for Human Rights (COHCHR) 8,9 Mkr, United Nations Development Programme's (UNDP) särskilda

Trust Fund för valinsatser 1998 3,8 Mkr, samt kanaliserat stöd till 21 lokala NGOs via Forum Syd (15 NGOs, 12,1 Mkr) och Diakonia (6 NGOs, 6,8 Mkr).

Stödet har syftat till att befästa de demokratiska framsteg landet gjort sedan valen 1998 samt att stärka övervakning av MR-frågor och kapacitetsutveckling av institutioner som värnar de mänskliga rättigheterna.

Målgrupperna omfattar stora samhällslager; poliser, gendarmer och åklagare, fångar och fängelsepersonal, utsatta kvinnor och barn, journalister och andra mediaföreträdare, forskare, valarbetare, kommunala och statliga myndighetspersoner samt beslutsfattare och lagstiftare på högsta politiska nivå.

Det svenska stödet har under perioden huvudsakligen kanaliserats via internationella organisationer och inte bilateralt, vilket Kambodjas regering uttryckt en önskan om.³ Landstrategin poängterar emellertid att den inrikespolitiska situationen motiverar fortsatt stöd enligt denna modell. Så har också skett under innevarande period, och mot bakgrund av den politiska utvecklingen i landet under 1998 till år 2000 får detta anses befogat.

Relevans

Ett av de allvarligaste hoten mot en demokratisk samhällsutveckling i Kambodja bedöms vara bristen på ett oberoende rättsväsende. Situationen är dock en symptom på en allmän brist på respekt för MR och demokratiska principer som genomsyrar det Kambodjanska samhället. Landstrategin konstaterar att situationen har medfört en rad problem som de svenska insatserna skall syfta till att påverka i positiv riktning. De mest betydelsefulla av dessa är MR situationen för kvinnor, den allvarliga bristen på respekt för MR och demokratiska procedurer inom de statliga administrationerna samt frånvaron av arbetsrättsliga lagar.⁴

I denna kontext har det svenska stödet i sektorn en högst relevant inriktning. Stödet till COHCHR och NGOs (via Forum Syd och Diakonia) inriktar sig specifikt på att stärka rättsväsendet och kvinnors rättigheter, samt övervaka MR situationen i allmänhet. CDRIs verksamhet, inriktad på att genom forskning och informationsspridning bidra till stärkt kompetens inom förvaltningen, har stor relevans i detta sammanhang och insatserna långsiktiga och hållbara karaktär har särskild betydelse för denna bedömning.

Stödet har en direkt inriktning för att främja framväxten av en rättsstat. Insatserna påverkar även fattigas levnadsvillkor i positiv riktning. Den bristande MR-situationen är tydligt kopplad till armodet och förbättringar ger synbara resultat i form av att människor därmed får möjlighet att förbättra sina levnadsvillkor och avhjälpa fattigdomen. Stödet har även en inriktning mot att främja demokratisering och decentraliseringssträvanden, främst genom sina utbildnings- och forskningsinsatser, och kompletterar därmed andra svenska insatser inom landsbygdsutveckling på ett indirekt sätt.

³ Landstrategin 1999–2001, s 13

⁴ Se bl.a. landstrategin 1999–2001, s. 3 samt upprepade rapporter från COHCHR och GS speciella sändebud för MR i Kambodja.

Resultat

Sverige har givit stöd till COHCHR sedan 1994. Under tidigare år har det rapporterats om problem i COHCHRs verksamhet; internt administrativa (personal- och kapacitetsbrist) samt i kommunikationen med UNHCHRs kontor i Genève. Under perioden rapporteras om interna förbättringar – chefer har tillsatts och personalbristen minskat något – medan relationen till Genève fortfarande verkar ansträngd.⁵

COHCHR bedriver en vittomfattande verksamhet med övergripande inriktning mot att stärka rättsväsendet i landet. Huvuddragen och resultaten i denna verksamhet kan sammanfattas enligt följande;⁶

- *Lagstiftningsområdet:* COHCHR har utbildat och bistått lagstiftare och viktiga institutioner i utformningen av ett tiotal lagförslag på områden centrala för MR-överväganden. Accepterade lagförslag och förändrade attityder, samt samverkan mellan olika myndigheter rapporteras dock vara ytterst begränsade. Relation mellan regeringen och rättsskipande instanser är problematisk.⁷
- *Juridisk rådgivningsverksamhet:* Programmet uppvisar goda resultat och man avser att expandera det till att omfatta Appellationsdomstolen och Högsta Domstolen.
- *Tekniskt stöd inom MR-övervakning och rådgivning till NGOs och myndigheter.* Trots en allvarlig brist på förtroende mellan civila och statliga organ redovisar man goda resultat beträffande kapacitets- och kompetensutveckling.⁸
- *Undersökning och rapportering av kränkningar av mänskliga rättigheter* förblev under perioden en viktig aktivitet för COHCHR. Arbetet pågår i nära samarbete med lokala ansträngd till följd av rapporteringens karaktär.
- Mer än 300 MR-utbildare tränades samt försågs med material i COHCHR stödda (men lokalt drivna) kurser för ca 2 000 poliser, 9 600 militärer och 360 gendarmer.⁹
- Arbeta med att förbättra situationen i landets fängelser har haft viss framgång i utformning av ny rättspraxis vid fängelserna.

Det relativt stora resurserna och omfattande resultaten till trots, bör det påpekas att en analys av resultaten är problematisk på grund av frånvaron av konkreta målformuleringar och indikatorer på måluppfyllelse i COHCHRs dokumentation.

En bedömning av resultaten är dock att de under rådande omständigheter representerar ett tydligt bidrag till stärkandet av respekten för de mänskliga rättigheterna i landet.

⁵ See Embassy of Sweden; Agreed minutes on Annual Review meeting between Sida and OCHCHR, 11 December 2000, s. 5

⁶ Om inte annat anges, de båda dokumenten; Economic and Social Council, E/CN.4/2000/108 och E/CN.4/2001/102, Commission on Human Rights, 14 January 2000 och 9 January 2001, *Role and achievements of the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights in assisting the Government and people of Cambodia in the promotion and protection of human rights*.

⁷ See Embassy of Sweden; Agreed Minutes on Annual Review meeting between Sida and OCHCHR, 11 December 2000, s.4 samt Report for Sida for the period October 1999–March 2000, COHCHR, May 18, 2000, page 5.

⁸ Report for Sida for the period October 1999–March 2000, COHCHR, May 18, 2000, page 5

⁹ Siffrorna har inte redovisats samlat för 1999–2000, utan i delvis överlappande perioder. Därav osäkerheten.

Speciellt bör nämnas den uppmärksamhet och det omvandlingstryck COHCHR:s närvaro i landet representerar.

CDRI: Under perioden 1998–2000 har stödet till CDRI övergått från ett bredare kapacitets- utbildnings- och forskningsinstitut till ett mer renodlat policyinstitut baserat på forskning (fas III i CDRI:s utveckling). CDRI:s huvudsakliga arbetsområden har varit följande:

- *Forskningsverksamheten* har utvecklats och förstärkts med nya personalresurser under perioden, och CDRI har regelbundet publicerat rapporter på det ekonomiska området, även i dagspressen. Detta är CDRI:s viktigaste och mest omfattande verksamhet.
- Inom *konfliktlösning* (CCCR/CDP) har man arbetat med erfarenheterna från valet 1998 och genom månatliga möten samarbetat med alla intressenter om hur konflikter i samband med val kan förebyggas.
- *Publikations och biblioteksverksamheten* har utvecklats under perioden. Sedan våren 2000 finns alla publikationer åtkomliga på CDRI:s hemsida. CDRI konstaterar dock att verksamheten sannolikt utgör den svagaste delen i CDRI:s program (kompetensproblem).¹⁰

Huvudsakliga problem för CDRI har varit en hög personalomsättning och kompetensproblem inom ledning av verksamheten på mellannivå. Detta har medfört störningar och avvikelser från förväntade resultat.¹¹ Ett annat problem har varit det bristfälliga jämförbarhetsperspektivet i CDRI:s forskningsprogram, där Sida efterlyst åtgärder.¹² En utveckling av CDRI:s effektivitet är således möjlig, och givet att en sådan process når framgång kan man förvänta sig en högre grad av måloppfyllelse framöver.

Redovisade resultat kan som helhet betraktas som något under förväntan. En besvärande brist i CDRI:s rapportering är dock att det saknas kopplingar eller hänvisningar till förväntade resultat, vilket försvårar bedömningen.

Forum Syd och Diakonia: Forum Syd och Diakonia samarbetar med 14 respektive 6 lokala NGOs på områdena övervakning av MR-förbrytelser, rättsstöd, väljarstöd och valutbildning, kvinnor och barns rättigheter, demokratiskt inflytande, antikorrupcion och mediautveckling.

Som helhet är de omedelbara resultaten av stödet rimliga, och genomförande – kapaciteten hos samarbetsparterna skall bedömas som hög. Den rapportering som lämnats brister dock i diskussion om konkreta mål på såväl kort som lång sikt.

Under perioden har sammantaget omkring 100 000 personer deltagit i organisationernas kurser, forum och seminarier (> 2 500 st). Sammantaget har ett antal NGOs också följt upp, bevakat och/eller agerat som medlare i ett mycket stort antal rättsfall med anknytning till MR (uppskattat antal behandlade fall under perioden ca 1 200). Antalet spridna publikationer och informationsblad är också mycket stort. Lokala NGOs bedriver också ett omfattande lobbyarbete inom snart sagt alla verksamhetsområden. Det är tydligt att

¹⁰ See Embassy of Sweden; Agreed Minutes on Annual Review Meeting between Sida and CDRI, 18 December 2000, s.1.

¹¹ Exakt hur dessa avvikelser ser ut är dock oklart från CDRI:s dokumentation

¹² Se DESO/DESA Emanuel; Bedömningspromemoria 2001-02-22 (Dnr: 2000-4703), s. 4

verksamheten under 1999–2000 i hög grad bidragit till att lyfta fram och belysa MR- och demokratifrågor i Kambodja.

Man var inställd på att kommunalval skulle hållas under 1999. Då detta inte blev fallet skedde en viss förskjutning av aktiviteterna, och resultaten ser något annorlunda ut än förväntat. I huvudsak har samarbetsorganisationerna visat på stor flexibilitet och omställningsförmåga. Under rådande omständigheter inriktades stödet inom valstöd och väljarutbildning istället på lobby för att åstadkomma ändringar i ett antal vallagar.

Forum Syd rapporterar också om ändrad (och minskad) verksamhet på grund av att man inte lyckats säkra finansiering i tänkt utsträckning. Resultaten står dock i proportion till befintlig finansiering.

Under 1998 genomfördes *nationella val* i Kambodja, vilket Sverige stödde på flera sätt:

- Sida har finansierat en *valrådgivare* hos inrikesministern, som haft ansvar för planering och genomförande av parlamentsvalet. Eftersom förutsättningarna att hålla fredliga val varit svåra har rådgivarens arbete varit lika viktigt som besvärligt, men bedöms ändå som framgångsrika.
- *Förberedelse, genomförande och övervakning av valen:* Det svenska stödet till valmyndigheterna har gått genom det UNDP finansierade NEC, den nationella valkommissionen. Rapporter tyder på ett professionellt agerande av de 60–70 000 funktionärer som placerades ut i vallokalerna på valdagen. Sverige bidrog även med 20 valobservatörer och en valexpert (långtidsövervakare), som ingick i EU:s observatörsstyrka. Stödet var framgångsrikt, och de svenska observatörerna styrker bilden av ett väl genomfört val. Projektet har bidragit till ett stärkande av Kambodjas kapacitet att genomföra demokratiska val.
- *Väljarutbildning och NGO-observation.* Sida har samarbetat med Forum Syd för att under 1998 stödja det civila samhällets deltagande i valförberedelser och genomförande. Positivt är att framförallt COFFEL och COMFREL spelat en avgörande roll för att den nationella valobservationen kunnat uppnå sådan täckning och kvalitet. Kompetent rapportering har skett av väljar- och partiregistrering, kampanjer och MR-övergrepp, och röstning. Ett mått på att väljarna kände till sina rättigheter och betydelsen av att rösta kan tas i valdeltagandet på över 90 procent; väljarutbildningen utförd av bl a NGOs har spelat en viktig roll härvidlag.

Effekter

Rapporterade effekter av stödet är få. Anledningen är inte så mycket en brist som en illustration av den bekymmersamma och osäkra situationen i Kambodja. Det är också klart att framsteg i utvecklingen av ett *oberoende rättsväsende* ännu varit små.

En annan förklaring till svårigheten att visa på bestående effekter är att så stor del av stödet är inriktat på attitydförändringar, vars resultat är svåra att påvisa.

Sammantaget kan man trots dessa svårigheter konstatera att de svenska insatserna haft stor och bestående medvetandegörande effekt, samt tydligt bidragit till att frågor kring demokrati och mänskliga rättigheter lyfts fram och debatterats i stora samhällslager. Detta gäller samtliga svenska samarbetsparter.

COHCHR konstaterar att man under perioden har kunnat gå från en *utbildande* till en mer *övervakande och stödjande* roll. Utvecklingen visar att tidigare insatser lett till bestående resultat och att den utbildande rollen delvis tagits över av mottagaren. Detta är särskilt positivt eftersom flera utbildningar nu drivs inom statliga organ med visst stöd av kontoret.

COHCHR har också i sin övervakande funktion och samarbete med lokala parter noterat en ökad kapacitet att driva verksamheten vidare i egen regi, bland annat i MR bevakningen i samarbete med den centrala ”Inter-Ministerial Committee on the preparation of Human Rights Reports to the United Nations” (IMC). Slutsatsen är dock osäker och beroende av den inrikespolitiska utvecklingen.¹³

CDRI:s verksamhetsomläggning innebär att man arbetar på längre sikt än tidigare. Klart är att inom forskning och publicering CDRI:s verksamhet avsevärt förbättrar utgångsläget för kapacitetsutveckling inom förvaltningen. På medellång och lång sikt är det därför rimligt att förvänta sig positiva effekter.

CDRI:s fortsatt oberoende ställning och förmåga att verka och publicera värdeneutral information är också ett positivt resultat av ett konsekvent svenskt stöd till institutionell utveckling av CDRI.

Beträffande Forum Syd och Diakonias samarbete med lokala NGOs finns det betydande svårigheter med att identifiera bestående effekter.¹⁴ Stödet syftar i hög grad till attityd- och beteendeförändringar.

Klart är att organisationernas lobbyverksamhet fått ett genomslag i media och uppmärksamhetsmats på den politiska nivån. Ett mindre antal initiativ till lagförslag kan härledas till dessa insatser. Ett antal rättsfall som bevakats av NGOs har också uppmärksamhetsmats och bidragit till debatt och lyft fram frågan om den mänskliga rättigheterna på dagordningen. Den otillfredsställande rättssituationen har dock tydligtvis inverkat negativt på de massiva utbildningsinsatserna inom MR, som inte i nämnvärd utsträckning verkar ha påverkat beteendemönster och attityder. En utvärdering konstaterar att när den rättsliga basen för förändring eller handling saknas eller uppfattas som korrupt, så resulterar utbildningsinsatserna inte i bestående effekter på beteendet. Det blir därmed osäkert att resonera om huruvida insatserna har lagt grunden till en positiv utveckling, eller glöms under inflytande av en kultur som representerar andra värden.¹⁵

En viktig slutsats kring valstödet är att uppbyggnad av inhemsk kapacitet, både på den statliga och civila sidan, är avgörande för framgången i senare val. De civila valkoalitionerna och den nationella valkommissionen uppträdde under valet 1998 med en kompetens som baserades på lärdomar från de omfattande utbildningsinsatserna som gjordes vid valet 1992–93 och har i och med 1998 års val stärkts ytterligare.

¹³ Economic and Social Council, E/CN.4/2001/102, Commission on Human Rights, 9 January 2001, *Role and achievements of the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights in assisting the Government and people of Cambodia in the promotion of human rights*, s. 12–13

¹⁴ John Vijghen, ECR Report No 40, *Cambodian Human Rights & Democracy Organisations: Towards the Future*, s. 21, 56–57, March 2001

¹⁵ John Vijghen, ECR Report No 40, *Cambodian Human Rights & Democracy Organisations: Towards the Future*, s. 23ff, March 2001

Erfarenheter och slutsatser

Insatserna har haft en hög relevans för att belysa, utbilda och informera om frågor av betydelse för respekten för mänskliga rättigheter och en demokratisk samhällsutveckling. Samtidigt kan konstateras att strukturella problem i Kambodja – den politiska kulturen och den inrikespolitiska situationen, bristen på förtroende mellan statliga och civila organ – kraftigt försvårar arbetet och begränsar dess allmänna genomslag.

Givet dessa rapporterade strukturella problem, är det svårt att finna alternativa *kanaler* för det svenska stödet. Möjligen skulle dock en ökad *inriktning* mot statliga tjänstemän och strukturer kunna bidra till att stärka förtroendet mellan centrala aktörer i landet. I detta sammanhang spelar COHCHR en viktig roll i det svenska stödet, och dess framtida närvaro i landet och relation till Kambodjas regering är av betydelse.

Mot bakgrund av vidden av de problem som föreligger inom sektorn, kan man inte dra slutsatsen att det svenska stödet är *tillräckligt*. (Det kan heller inte påvisas att den samlade internationella insatsen på området skulle vara tillräcklig.) Viktiga steg har tagits i en process som är levande och som gradvis kan leda till förbättrade förhållanden. Samtliga svenska samarbetsparter, inklusive COHCHR, konstaterar dock att demokratiseringsprocessen för närvarande i stort gör marginella framsteg. Det svenska stödet bör betraktas som ett stöd till en långsiktig process.

7 Socioekonomiska studier och planering i Kambodja

BASFAKTA

Insatsavtal: Kompetensutveckling för socioekonomiska studier och planering

Aktivitetsperiod: april 1997–juni 2000

Utbetalt 1998–2000: 2 mkr

Bakgrund och mål

Sverige har sedan 1997 stött projektet *Capacity Development for Socio-economic Surveys and Planning*. Projektet har finansierats av UNDP och Sida. Världsbanken verkställde projektet samt bidrog med teknisk expertis. Beslut om stöd om 8 MSEK togs av Sida 970113 (REMA 19/97) och beslut om förlängt stöd om 2 MSEK togs i februari 2000 av ASIEN. Sida stöd till projektet uppgår till totalt 10 miljoner kronor i form av programstöd och hela beloppet har utbetalats. Sidas stöd svarade för 40 procent och UNDP för 60 procent. Nederländerna hade för avsikt att stödja projektet men drog sig ur bl a på grund av oroligheterna 1997.

Huvudsyftet med projektet var att bygga kapacitet/kompetens inom MOP (Ministry of Planning) och NIS (National Institute for Statistics) och stärka dessa institutioner så att det

på sikt själva skall kunna genomföra regelbundna socio-ekonomiska hushållsundersökningar, föreslå lämpliga åtgärder mot fattigdom samt kunna mäta effektiviteten av de ansträngningar som görs av regeringen i sin kamp mot fattigdomen.

Resultat och relevans

1999 genomfördes en omfattande utvärdering som bekräftade att projektet fått mycket goda resultat och lagt en god grund för MOP och NIS att i framtiden kunna genomföra socio-ekonomiska hushållsundersökningar med egen nationell personal. De tekniska kunsknaderna har ökat bland den nationella personalen. Personalen på planeringsministeriet och NIS har under projektets gång fått utbildning inom flera specifika områden både i Kambodja och utomlands. Projektet kunde dock inte genomföra all planerad utbildning därför att medel saknades. En stor mängd basdata finns idag tillgänglig. 1997 och 1999 genomfördes omfattande nationella hushålls- och kommunundersökningar. Cambodia Socio- Economic Surveys 1997 (CSES 97) täckte in 6010 hushåll och 474 byar. Undersökningarna resulterade bl a i publiceringen av en analytisk rapport 1999 avseende fattigdom, hälsa och undervisning samt en särskild Human Development Report som har fokus på landsbygden. Resultaten från CSES 99 färdigställdes under 2000 och presenterades bl a i en särskild Human Development Report om barn, inkomster och arbete/anställning. CSES 99 utgör en god informationsbas för upprättandet av kreditprogram och jordbruksprojekt.

De svårigheter som projektet haft handlar främst om att projektet aldrig fick den finansiering som förutsatts men också om politiska och institutionella kriser. Projektet tvingades därför förenkla och sänka ambitionsnivån. Utvärderingen konstaterade också att, kanske p.g.a. från början orealistiska mål, det fanns ingen chans att projektets huvudmål kunde uppnås i tid. Det föreslogs att projektet skulle förlängas till slutet av 2000 och att MOP tillsammans med UNDP under tiden skulle planera för projektfas två (2001–2003). Så skedde och Sida erbjöd sig att stödja projektförlängningen med 2,0 MSEK.

Styrkan i projektupplägget låg i trepartssamarbetet mellan MOP, Världsbanken och UNDP. Världsbanken bidrog med kunnig och kompetent teknisk expertis medan UNDP stod för administration och Trust Fund. Nackdelarna bestod bl a i att Världsbankens stöd handlades från Washington vilket förde med sig förseningar och kommunikationssvårigheter mellan de tre parterna. Vidare försenades av Världsbanken en nationell tryckningen av två delrapporter 1999 avseende hälsa och utbildning. Banken utsattes för stark kritik och rapporterna trycktes snart därefter. I februari 2000 lämnade (efter drygt två år) världsbankens konsult projektet utan någon direkt förvarning. Världsbanken valde då att lämna samarbetet. Planeringen av projektfas två försenades då MOP och UNDP överraskades av nämnda utveckling samt att ingen givare hade i början av 2000 åtagit sig att stödja fas två.

Ett av huvudmålen för projektet var att bygga en hållbar struktur och förmåga att fortsätta denna typ av datainsamling, analys och spridning av materialet. Det har redan konstaterats att kapaciteten och kompetensen på NIS att genomföra hushållsundersökningar samt sammanställa materialet är nu mycket god. Däremot behövs mer utbildning i att analysera materialet. Precis som i många andra utvecklingsländer är det en långsam och stegvis process att utveckla och bygga upp Kambodjas institutionella kapacitet och dess mänskliga resurser. För vissa speciella statistiska kunskaper och undersökningstekniker krävs dessutom mer tid än livstiden för ett projekt. Tanken är att erfarenheterna och

kunskaperna från projekt skall tagas tillvara samt ytterligare förstärkas i projektfas två. MOP ökade kunskaper är grunden för långsiktigt ägarskap och bärkraft. Det faktum att RGC ställer nationella budgetmedel till förfogande, ca 10 procent av projektkostanderna, utgör grunden för långsiktig finansiell hållbarhet.

Projektet har varit högst relevant och viktigt för framsynt planering och utveckling inriktad på fattigdomsbekämpning. Projektet har bidragit med mycket viktigt kunnande och data om fattigdomens orsaker och konsekvenser samt dess geografiska variation. Dessa data har använts av beslutsfattare och planerare som underlag för att fördela resurser och utforma åtgärder som syftar till att bekämpa fattigdomen.

Slutsatser

Projektet har varit framgångsrikt, tack vare kompetent rådgivning och projektledning och engagerad personal på MOP och NIS. Producerade rapporter har använts av beslutsfattare, givare och internationella och lokala enskilda organisationer. För att inte äventyra det uppnådda resultatet måste MOP och UNDP finna fler finansiärer med långsiktigt intresse för att stödja uppbyggandet av ett välfungerande nationellt fattigdomsrelaterat mät- och analys system. Sverige avser stödja projektfas två med ytterligare 10 MSEK, men fler givare behövs.

8 Minröjning

BASFAKTA

Insatsavtal: Stöd till minröjning med hjälp av hundar samt till minröjning genom UNDP

Aktivitetsperiod: 1997–2000

Utbetalt 1998–2000: 45,4 mkr

Bakgrund och mål

Övergripande målsättning: att stödja Kambodjas strävanden med undanröjning av minor och icke exploderad ammunition som utgör ett av de allvarligaste hindren i landets utvecklingssträvanden.

Det svenska stödet till minröjning, som startade 1994, har pågått under perioden både för minröjning genom den kambodjanska minröjningsmyndigheten CMAC (Cambodja Mine Action Centre, kanaliserat genom UNDP Trust Fund) och för att etablera minhundskapacitet inom CMAC som skett i samarbete med Sveriges Försvarsmakt. Det senare startade 1996.

Antalet minerade områden har minskat betydligt under perioden och de minrelaterade olyckorna har minskat högst avsevärt i omfattning. Dock har CMAC bara lyckats röja ungefär hälften av de markytor man hade som målsättning att röja. CMAC har genom-

gått en period av organisatoriska och finansiella kriser, orsakade av allvarliga brister i ledningen av organisationen vilket medfört försämrat förtroende hos många givare. Ett flertal reformer såväl på nationell som organisatorisk nivå har initierats och det nationella ägarskapet och engagemanget har bekräftats. Förtroendet har därmed delvis återskapats.

År 1999 genomfördes en kvalificerad granskning av MDD (Mine Detection Dog Project) (Curtis/Matulewicz). Rapporten konstaterar bl a att projektet och det svenska stödet inleddes utan ordentlig projektplanering, beredning och analys, och med en genomförandeorganisation, Försvarmakten, som var föga rustad för ett utvecklingsprojekt av det aktuella slaget. Trots kritik både mot Försvarmakten och Sida konstaterades att projektet är synnerligen relevant och har betydande chanser att bidra till starkt ökad effektivitet i minröjningen förutsatt att en effektiv ledning finns och att samordningen fungerar. Sidas beslut blev därför att förlänga projektet med 2,5 år (2000–2002) samtidigt som vissa åtgärder vidtogs för att mer intensivt följa projektet. Efter ett flertal problemfyllda år präglade av låg måluppfyllelse blev MDD under år 2000 operationellt verksamt med tre stycken hundteam. Kapacitet skapades också för att förse CMAC med kontinuerlig träning av hundteamen.

Relevans

Kambodja har varit ett av världens mest drabbade länder gällande minering och icke-exploderad ammunition. För lång tid framöver kommer det att vara nödvändigt att sanera mark så att människor kan flytta hem, bruka sin jord samt återgå till ett normalt vardagsliv. Ett annat relevant syfte med aktiviteter inom minområdet är att skydda befolkningen mot minolyckor samt förhindra att sådana inträffar. Väl tränade hundteam kan utgöra utomordentliga redskap i att effektivisera minröjningen. Ansträngningar har gjorts att bygga inhemsk kapacitet för att den långsiktiga minsaneringen ska kunna utföras av relevanta kambodjanska myndigheter.

Analys av prestationer

Samarbetet inom minprogrammet har präglats av oändligt många och komplicerade problem. Härigenom har implementeringen försenats och man har inte lyckats röja markytor i den omfattning som planerats. Sammanfattningsvis kan emellertid konstateras att det operationella arbetet nu fungerar. Det finns dock behov av stöd och uppföljning utöver projektperioden. Det gäller speciellt ledningsfunktionen inom CMAC men den utvecklade hundkapaciteten får heller inte äventyras. Hållbarheten i projektet utgör därför fortfarande en risk och är högsta prioritet att bearbeta i projektets exit-fas.

En tydlig kulturkollision har funnits i projektet genom hela projektiden; den mellan militär- och Sida-administration. I frågor som ägarskap, kapacitetsuppbyggnad och bärkraft har Försvarmakten och Sida, i den mån dialog i dessa frågor förekommit, talat olika språk.

Erfarenheten visar att samarbetet inom ramen för FN, UNDP Trust Fund, under vilken det svenska stödet kanaliseras varit tillfredsställande och kostnadseffektivt även om det inte fungerat friktionsfritt. FN borgar för global standard och kvalitet som är vitalt i att återuppbygga en nation och dess institutioner. På så sätt har Sidas resurser kunnat kon-

centreras på policy-dialog, strategisk uppföljning och givarkoordinering i enlighet med principerna för svenskt biståndssamarbete och partnerskap.

Slutsatser inför framtiden

Stödet till minprogrammen i Kambodja har starkt medverkat till insikten att minproblem är, ur utvecklingssynpunkt, att likställa med vilket annat utvecklingshinder som helst. Därav följer att minprogram ska initieras, ledas, genomföras, följas upp och utvärderas som vilket annat utvecklingsprogram som helst. Även om många problem i Kambodja varit oavhängiga Sidas metoder skulle en inledande LFA-analys med årliga genomgångar efter sida-mall skapat större klarhet i vad som faktiskt åstadkommits. Redan initialt måste termer som hållbarhet, ägarskap, kapacitetsuppbyggnad, ledningskapacitet och utfasning diskuteras.

Avslutningen av Mine Detection Dog Project planeras att avslutas under år 2002. Behovet av stöd och uppföljning av CMAC kommer dock att behövas ytterligare därefter speciellt med avseende på ledningsfunktioner inom CMAC.

Ett fortsatt stöd till CMAC inom ramen för UNDP Trust Fund med en tydlig nedtrappning och utfasning bör innan 2005 övervägas. En genomlysning av hundprojektet, speciellt med syfte att klarlägga, roller och rutiner mellan inblandade kan också dokumentera värdefulla erfarenheter inför framtiden. På grund av bristerna i planeringsfasen som redovisats ovan, där bl a mål och förväntade resultat aldrig fick tillräcklig precision, har det inte befunnits meningsfullt att redovisa minprogrammet i form av en sedvanlig resultatmatris.

9 Internationella kurser

Bakgrund och mål

Inom bistandsformen internationella kurser ryms ett drygt hundratal länder som är valbara för deltagande. Inför varje kurs bjuds ca 35–40 av dessa in att skicka in ansökningar. Under de senaste fyra åren har ett stadigt ökande antal personer från Kambodja deltagit i kurserna, med syftet att förbättra ämnesmässiga och ledar kunskaper.

Resultat, effekter och relevans

Under perioden 1998–2000 deltog 102 kambodjaner i en rad olika kurser inom samtliga ämnesområden som erbjöds. Vissa ämnen har dock dominerat. Flest deltagare har miljö-kuserna haft (36 personer) men även på kurser inom jordbruk, industri och energi har det Kambodjanska deltagande varit högt. Under år 2000 märktes en markant ökning inom området demokrati och mänskliga rättigheter (9 personer). En utvärdering av det kambodjanska deltagandet i de internationella kurserna, genomförd av konsultföretaget Southeast Asia Development Services Ltd, visar att de allra flesta deltagare varit nöjda

med kursernas innehåll, då de varit relevanta och användbara inom deras respektive arbetsområde. Även chefer vid arbetsplatser som skickat iväg medarbetare på kurser rapporterar en kapacitetsutveckling som följd av detta.

Vissa problem har dock identifierats med de internationella kurserna. Grundtanken är att kursdeltagande ska vara ett effektivt sätt att bygga upp den institutionella kapaciteten, och på så vis främja utveckling. Utvärderingen gav dock vid handen att användning av den nya kunskapen ofta kunde vara problematisk till följd av bristande statliga resurser, något som utgör ett stort problem. Ett ytterligare problem är att så få kvinnor deltagit i kurserna; 3 av 36 1998, 6 av 35 1999 och 10 av 40 2000. Orsakerna till det låga deltagandet är många, exempelvis sämre engelskakunskaper, få kvinnor med högre examen samt arbetsuppgifter inom ministerierna som inte varit relevanta för de erbjudna kurserna.

De kurser som kambodjaner deltagit i har varit av stor relevans för de områdena som den tidigare landsstrategin slog fast som särskilt prioriterade i utvecklingssamarbetet. Prioriterade områden som dock inte berörts av kurser är minröjning samt lokala val och deltagandet i kurser rörande grundutbildning rapporteras ha varit lågt. Ministeriet för jordbruk, skogsbruk och fiske (MAFF) samt ministeriet för miljö (ME) representerar de sektorer som skickat iväg flest antal kursdeltagare. Även om dessa ministerier representerar sektorer som inte finns med i landstrategins prioriterade områden kan de logiskt kopplas samman med det övergripande målet att utrota fattigdomen och utvecklingssamarbetets tvärfrågor. Det är inom dessa sektorer, och då främst inom jordbruket, som de största möjligheterna till förbättringar för landsbygdens fattiga finns.

Slutsatser och lärdomar

Resultatet av Sidas internationella kurser har varit mycket gott i Kambodja och programmet är både välrespekterat och relevant. I och med dessa kurser erbjuds många kambodjaner utbildningsmöjligheter som för dem annars skulle vara helt obefintliga. Deltagarna exponeras för nya idéer, attityder och kunskaper som alla är i högsta grad nödvändiga för Kambodjas framtida utveckling. Allt detta sammantaget indikerar att detta program är värt att investera i ytterligare i framtiden.

Den viktigaste lärdomen från de senaste årens internationella kurser är vikten av att välja ut deltagare som har både den rätta ämnesmässiga utbildningen och den rätta positionen. Då detta till stor del avgör om kursens kunskaper kommer att komma fler till godo i Kambodja, vilket är grundtanken bakom verksamheten, vilar ett stort ansvar på mottagarorganisationen som ansvarar för valet av deltagare.

Referenser

CARERE2

- 1 Joint Sida/UNDP Strategic Evaluation of CARERE2/Seila, March 2000
- 2 Report Against Logframe Indicators 1996-1999, March 2000
- 3 CARERE Major Achievements Jan-Oct 2000, November 2000
- 4 CARERE UNDP/CARERE, Annual Project Report 1 January – 31 December 1999
- 5 Sida PAG reports on CARERE

Transportsektorn i Kambodja

- 1 Decision INEC/INFRA-955/97, re extension of Labour-based Rural Infrastructure
- 2 Decision ASIEN 170/97 re study, of Provincial Roads
- 3 Decision INEC-INFRA 786/97, re Upstream Project
- 4 UNDP/UNOPS/ILO CARERE CMB/95/011: 1998 Annual Report
- 5 UNDP/UNOPS/ILO CARERE CNB/95/011: Terminal Report February 1999
- 6 R. Schultz & S. van Huysten: CMB/92/008 och CMB/95/011 (Final) Report of the Evaluatin Mission, August 1999
- 7 J. Sakko: Access, Transport and Local Economic Development – The Socio-economic impact of Labour-based rural infrastructure rehabilitation and maintenance, in Siem Reap province, 1999
- 8 Ministry of Rural Developmet Policy for Rural Roads, December 1999
- 9 Upstream Project CMB/97M/02/SID: Inception Report; December 1999
- 10 Upstream Project CMB/97M/02/SID: Workplan 1999
- 11 Upstream Project CMB/97M/02/SID: Annual Report 1999
- 12 Upstream Project CMB/97M/02/SID: Workplan 2000
- 13 Upstream Project CMB/97M/02/SID: Monthly reports January – October 2000
- 14 Upstream Project CMB/97M/02/SID: Report of the effects of flooding in Siem Reap of the core rural road network 24 October – 9 November 2000
- 15 Upstream Project CMB/97M/02/SID & CMB/00/01M/IRE: Inception Report
- 16 Agreed Minutes from the review and annual consultation between MRD, Sida and ILO on the co-operation on rural roads held in Phnom Penh 13 – 17 March 2000
- 17 Agreed Minutes from the review and annual consultation between MRD, Sida and ILO on the co-operation on rural roads held in Phnom Penh 27 November– 1 December 2000

Vatten och Sanitet

- 1 Project Document
- 2 Periodic Implementation Plans
- 3 PAG Reports (1-4)
- 4 Project Completion Report

Utbildning

- 1 Unicef (2000) Investing in Children: Master Plan of Operations, 2001-2005
- 2 Unicef (2000) Basic Education Programme, Plan of Action, 2000
- 3 Unicef (2000) Final Report to the Government of Sweden: Period November 1996–December 1999.
- 4 Unicef (2001) Progress report – Period October 1999–December 2000
- 5 Sarvi, J. et al. (2000) Strategic Study of Sida's support to Education in Cambodia: The Relevance of the Past and Present Assistance to the Future Educational Development of Cambodia.

Socioekonomiska studier och planering i Kambodja

- 1 Decision REMA 19/97
- 2 Decision ASIEN 606/00 Capacity development for Socio-Economic Surveys and Planning Project (bridging support)
- 3 UNDP/WB/MOP Terminal Report, February 2001
- 4 Implementatin plan for 9/99 – 6/00, prepared by World Bank
- 5 1999 Evaluation of the Capacity development for Socio-Economic Surveys and Planning Project
- 6 UNDP Capacity Development for Socio-Economic Surveys and Planning Annual Work Program and Budget: FY 1997-98
- 7 Project Document, November 21, 1996
- 8 UNDP letter dated 8 june 2001: Financial Reports for CMB/96/019 and CMB/96/A19/7S

Minröjning

- 1 Curtis, Grant & Matulewitz, 1999, Mine Detection Project , Cambodia Mine Action Centre(CMAC), Assesment and Project Planning Mission, 21 Feb–13 March 1999 Report of an assessment undertaken for the Swedish International Development Co-operation Agency (Sida)

Internationella Kurser

- 1 Final Report to Sida on Assessment of Sida International Training Course Program in Cambodia, November 2000, prepared by Dr David Hill and Mr Ros Hoy

Project, Decision Period	Financial Outcome	Development Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs	Comments
CARERE 2, Cambodia							
Cambodia Area Rehabilitation and Regeneration Project (CARERE) CMB/95/011 Sida decision: NATUR – 1996-008, Date 96-12-19 MSEK 70 during 1997-98 Sida Decision NATUR - 1999, MSEK 45.0 during 1999-2000 Sida Decision NATUR- 2000 MSEK 26.5, during Jan.- June 2001.	Sida funding for CARERE2: USD 19.0 million disbursed during 1996-2000	The long term objective of CARERE2: through decentralised governance, contribute to the alleviation of poverty and the spread of peace in Cambodia, by strengthening the bonds linking civil society to the structures of the State and empowering the Cambodian rural population to become fully participating members in the development process. (the development objective was slightly reworded in 1998)	Immediate Objective 1: Establish decentralised government systems that plan, manage finance and development. (Systems development)	- This is the focus of CARERE2 and combines the aspects of system development, capacity building and transfer of concepts. - An LPP manual has been completed. The number of commune and villages included in the programme is well beyond the original plan. - Systems has been developed and transferred in areas of planning, finance and programme management. A Seila Manual was completed in 2000. - Risk that the expansion in the short-term leads to insufficient LDF funds.	1.1: A functioning rural development structure in five provinces under the SEILA taskforce. 1.2: Integrated provincial plans in five provinces under the SEILA taskforce. 1.3: Local plans managed by the rural development structure in five provinces under the SEILA taskforce. 1.4: Decentralised financial management system implemented.	1.1: By the end of 2000 a function rural development structure has been established in 311 communes, well above the original goal. 1.2: Progress is satisfactory. The Planning unit at Excom have been strengthened and staff trained. Integration between provincial and commune planning is starting to function. 1.3: Progress is satisfactory, the LPP has been further streamlined and focused on the commune level. Local level management capacity has increase considerable. Tendering procedures and guidelines established. 1.4: Progress has been satisfactory, the system has been transferred and implemented since August 1999.	1.1: Work has already started in 2000 to prepare the expansion into 5 new provinces. 1.2: The conceptual change from traditional planning to provincial investment management is progressing. There is also a clear move to mobilise resources outside CARERE2 for funding of communal and provincial projects. The link to national level is still weak. 1.3: Need to further build capacity at commune level and promoting the indirect finance system. Due to rapid expansion, LDF per commune has decreased, but a greater predictability of available funds. 1.4: There is need for financial training at commune level to increase the empowerment and control of projects. There is also a need to train line dept. to increase the understanding of and rational for the financial system.

Project, Decision Period	Financial Outcome	Development Objective	Project Objective	Achieved effects	Planned Outputs	Achieved Outputs	Comments
CARERE 2							
		The long term objective of CARERE2: through decentralised governance, contribute to the alleviation of poverty and the spread of peace in Cambodia, by strengthening the bonds linking civil society to the structures of the State and empowering the Cambodian rural population to become fully participating members in the development process.	Immediate Objective 2: Create a secure environment conducive to reconciliation between government and communities. (Reconciliation)	- This is new objective in response to the historic event in 1996-1998 leading to a peace agreement between the Khmer Rouge and the RGC in December 1998. - The CARERE2/ Seila programme was uniquely place to build reconciliation since the affected areas were in the CARERE2 provinces. - The programme has reached its planned goals concerning the three main components: (1) dialogue and coordination, between previously conflicting groups (2) caring for immediate rehabilitation needs, and (3) establish the SEILA structures in the reconciliation areas.	2.1: Dialogue and coordination are established between groups previously in conflict. 2.2: Immediate rehabilitation needs addressed. 2.3: Functioning rural development structure in reconciliation areas in place.	2.1: Progress is satisfactory despite late release of funds. Dialogue has been established. 2.2: Progress has been satisfactory as immediate needs have been addressed. 2.3: Functioning rural structures have been established	2.1: The funds for this component were not received until November 1999, delaying the expansion into 10 new districts. An assessment of the Reconciliation programme concluded that advances to reduce conflicts was achieved through people working together in the LPP. 2.2: Due to the delay full implementation was in the dry season of 2000. 2.3: Isolation of many villages has meant that the provincial staff has not been as proactive as they might otherwise have been. As a consequence the local structures have remained weak.

Project, Decision Period	Financial Outcome	Development Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs	Comments
CARERE2		The long term objective of CARERE2 through decentralised governance, contribute to the alleviation of poverty and the spread of peace in Cambodia, by strengthening the bonds linking civil society to the structures of the State and empowering the Cambodian rural population to become fully participating members in the development process.	Immediate Objective 3: Assist government and non-government entities in providing essential basic services. (Service delivery for poverty alleviation)	- CARERE2 supports essential provincial investments through the line departments in sectors like agriculture, health, water and sanitation, educational, infrastructure, and natural resources management. - These investment activities are important in the Seila approach of learning by doing. - Subcontracts amounting to USD 31.7million have been invested by 2000. The LDF has implemented 4500 projects totalling USD 27 million . A total of 1.6 million has been covered by services and investments funded through Seila - The coordination between the sector investments and the LDF at the commune level has improved, but there is still need	3.1: Members of government, civil society and private sector are provided training in concepts of good governance, gender and development and natural resource management. 3.2: Implemented subprojects in five provinces under the SELA Task Force, per fund criteria, sector strategies and procedures defined by SEILA task force, which enhance capacity among implementing bodies. 3.3: Agriculture and income-generating needs met in five provinces under the SEILA taskforce. 3.4: Improved provision of health and WATSAN services to local target communities.	3.1 Training has been delivered. However, it is little assessment of the effects. An assessment of the environmental effects of the subprojects was conducted in 1999. The recommendations still need to be implemented. 3.2. During the life of the programme USD 44.7 million has been invested. Criteria and strategies have been defined. 3.3: Most of the sector resources are allocated to agriculture. In the Seila provinces, some 64 00 poor farmers (25 000 women) with access to land receive technical support and inputs, through the programme. 3.4: The programme has focused on water supply and the formation of community management committees. Over 1,000 wells constructed by LDF	3.1. There is a need to further training in these areas. This component is the heart of the programme and the most difficult – change of attitudes towards democracy and equality. 3.2: The sector investments have a dual role: poverty alleviation and to get the provincial administration involved in Seila through learning by doing. 3.3: An IFAD loan of USD 8.6 million to support the minimum package approach has been fully integrated into the Seila structure.

Project, Decision Period	Financial Outcome	Development Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs	Comments
CARERE2							
				for closer management and coordination, including other external sources of development funding outside CARERE2/Seila.	3.5. Provision of educational and cultural services in target areas in five provinces under the SEILA taskforce. 3.6: Infrastructure upgraded and maintained.	3.5: The programme has focused on primary education and adult literacy. Trough LDF, over 10,000 have attended literacy classes, over 23,000 children are attending schools constructed by Seila: 200 schools constructed. 3.6: Through LDF, almost 200 km of roads and been constructed and over km repaired. 1,000 culverts and 2,000 bridges constructed	3.6: The ILO project on maintenance of rural roads closed as planned in 1999.

Project, Decision Period	Financial Outcome	Development Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs	Comments
CARERE2		The long term objective of CARERE2 through decentralised governance, contribute to the alleviation of poverty and the spread of peace in Cambodia, by strengthening the bonds linking civil society to the structures of the State and empowering the Cambodian rural population to become fully participating members in the development process.	Immediate Objective 4: Inform national policy on decentralised development with information and lessons from the CARERE/Seila experience. (Policy development for decentralisation)	• Policy information and testing is a feature that has become more prominent. • Seila has a significant role in the development of the RGC decentralisation policy. • There is a need to analyse and document the Seila experiment, and disseminate the information to a larger regional and international public. • The Seila model has been adopted as the national model for decentralised rural development. • Seila has contributed to the establishment of the Decentralised finance mechanism.	4.1 Full documentation of the SEILA experiment through monitoring and evaluation and dissemination of the findings. 4.2. Support for decentralised planning, financing and management.	4.1: Several evaluations have been made in 1999 and 2000, the LPP, gender strategy, relationship between rural structure and civil society, reconciliation programme, minimum package programme, etc.. UNDP has conducted a study of the whole CARERE process. The Sida PAG has contributed with several special studies. Monitoring is still marred with problems although the various databases have been established. 4.2: Seila is starting to assume a role in development of national policy. The programme has contributed to the RGC decentralisation reform and commune election	4.1: There is still a need for the documentation and analysis of the Seila experiment, which should be disseminated to a wider regional and international public. 4.2: STF has been strengthened during the 2000 and a considerable shift has occurred at national level where Seila has been adopted as a national model. There is insufficient capacity at national level for Seila to assume a real role regarding policy development

Project, Decision Period	Overall Sectoral Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs	Financial Outcome	Comments
Rural Infrastructure and Roads							
Labour Based Rural Infrastructure Rehabilitation and Maintenance Program in Cambodia (UNDP/JNOP/ ILO/CARE/ CMB/95/011) Sida Decision: REMA 93/96 extended by INEC/INFRA -955/97 Period: 98-01-01 – 99-01-31 Sida Funding: 5,0 MSek (approx. USD 622 000) plus USD 68395 bridging finance from the Upstream Project. Note: The project was to be co-financed by the Netherlands. The full amount of this funding did not materialise.	Alleviation of poverty through generation of employment and the benefits of improved rural infrastructure.	1) To continue LBAT employment generating, rural infrastructure rehabilitation work in the four NW provinces (Pursat, Battambang, Banteay, Meanchey and Siem Reap). 2) Produce road inventories in these four provinces. 3) Assist provincial authorities in developing provincial maintenance strategies. 4) Continue the maintenance of infrastructure rehabilitation by ILO CMB/92/008. 5) Strengthening of LBAT rural infrastructure capacity of Provincial Departments of Rural Development.	1) 289 000 workdays direct employment generated, female/male ratio 45/55, 1998 – 313, 150 wds. 2) Road maintenance plans (including road inventories) for project roads updated. 3) Little effect on provincial authorities capability to maintain roads as yet. Technology and Strategy for Maintenance Elaborated. Failure due to lack of financial mechanisms for maintenance. This was outside the ILO project mandate and must be seen as in the context of a national problem. Others whos goal was to develop local financing mechanisms were also unsuccessful.	1) Roads routine maintenance 535,8 km 2) Roads periodic maintenance 107 km 3) Road rehabilitation 44,1 km 4) Irrigation routine maintenance 104 km 5) Irrigation upgrade/repair 14 km 6) Anchor Wat cleaning and clearing 34 000 workdays	1) Roads routine maintenance 511 km (~95%) 2) Roads periodic maintenance 47 km (~44%) 3) Road rehabilitation 10 km (~23%) 4) Irrigation routine maintenance 104 km (100%) 5) Irrigation upgrade repair 3 km (~22%) 6) Anchor Wat cleaning and clearing 28 000 workdays (~83%) 7) Road inventory for roads and irrigation under the project tested and updated. 8) TAC is presently dormant (i) English training for 52 staff, (ii) 214 public and private staff received various training in labour based related topics.	Expenditure from Sida funds: USD 953 000 (46%) Expenditure from Netherlands' funds: USD 924 000 (45%) Expenditure from UNDP funds: USD 277 000 (14%) Equivalent to food from WFP: USD 86 000 (4%) Total cost for the period: USD 2 052 000 (100%)	The project was a continuation of the Labour Based Rural Infrastructure Rehabilitation Project, CMB/92/008. The Sida Involvement in the project commenced 96-07-01. Sida undertook to finance about a third of the project costs. The project was finally terminated 99-01-31 and ongoing activities in Siem Reap was carried over to the Upstream Project.

Project, Decision Period	Overall Sector Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs	Financial Outcome	Comments
Rural Infrastructure and Roads							
Study to develop a strategy for provincial roads Sida decision: Asien 170/97 Period: 97-12-01 – 98-04-30 Sida funding: 81 000 SEK (Approx USD 10 000) Ministry of Public Works and Trpt. Planning Dpt./ODRI	Improved planning of provincial rural roads.	Long term strategy and short to medium term plans for improvement of provincial and rural roads.	The study provides an input in Ministry of Public Work's efforts to plan for improvement of the provincial road network.	1) Inception Report 2) Interim Report 3) Draft Final Report 4) Final Report	Study completed; study of a Medium Term Strategy for Development of a Provincial Road Network, Final Report, October 1998.	Sida expenditure: SEK 81 000	The study provided inputs in the efforts to develop policies in the road sector and to distribute responsibilities and ownership between Ministry of Public Works and Ministry of Rural Development.
The upstream Project (Technical Assistance to the Labour-based Rural Infrastructure Works Programme, CMB/97/MO2/SID) Sida Decision: INEC-INFRA 786/97 Period: 98-07-01 – 00-12-31	Policy Objective of MRD: <i>"The Ministry of Rural Development is responsible for facilitating improvement of rural social and economic conditions"</i> Mission of Rural Roads Department: <i>"The MRD of Rural Roads Department will contribute to this goal by increasing access through cost-</i>	1) To strengthen the central Government's capacity to develop, coordinate, implement and monitor a national rural infrastructure development programme, maximising the use of LBAT resources. 2) To strengthen the capacity within the provincial authorities to plan, design, implement and monitor road improvement and maintenance works based on locally available resources. 3) To develop capacity within the domestic	1) MRD has adopted a LBAT policy for rural roads and decided to establish a Roads Department for its implementation. The project has initiated and been instrumental in these efforts. 2) Positive is that many government officers have been well remunerated secondments to the ILO. Negative is their unwillingness to return to MRD.	Categories revised as by the Annual Consultations in March 2000. 1) Development of small -scale contractors. 1.1 Selection system and Contractors Managements System. 1.2 Training and equipping three small-scale contractors. 1.3 Training of 14 routine maintenance contractors.	Achievemnt by October 2000: 1) Development of small-scale contractors. 1.1 Joint effort with RII (ADB) 1.2 Four contractors trained and equipped. 1.3 14 contractors trained.	Expenditures from Sida (project) funds: USD 3 755 845 (89%) Swedish JPO: USD 124 190 (3%) Dutch JPOs: USD 245 000 (5%) 6 Irish expert: USD 76 000 (2%) Total cost: USD 4 201 000 (100%)	Several new rural road investment projects are being formulated making use of the experiences of the Upstream Project. Extraordinary flooding in 2000 badly damaged 44 km of the roads. Repair costs have been estimated to 0,6 MUSD. The project has set aside 125 000 USD from Periodic

Project, Decision Period	Overall sector objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs	Financial Outcome	Comments
Rural Infrastructure and Roads							
	effective investment in the maintenance and development of roads, routes and transport infrastructure."	private sector construction industry to construct and maintain tertiary roads. 4) To improve and maintain access to and within areas of the project. 5) To increase the availability of trained manpower for both the public and private sectors. 6) To increase direct employment opportunities through work on roads in the Siem Reap Province. 7) To create an environment supporting sustainable and equitable LBAT infrastructure works with particular attention paid to issues of maintenance, funding, gender and disadvantaged groups and road safety in the sector.	3) ALBAT contracting industry has started to emerge, by training contractors for own and other donors. 4) The project has maintained very good access on project roads. 5) Former counterparts gets private employment, particularly in other donor funded projects. 6) LB methods remain in use in project components handed over to domestic owners. 7) Progress made but sustainability through domestic resources not attained.	2) Support to Institute of Technology in Cambodia 2.1 LBAT included in engineers and technicians courses 2.2 Approx. 50 engineers and technicians per year receiving LBAT training. 3) Field activities in Siem Reap 3.1 New roads 12 km 3.2 Periodic maintenance 133km 3.3 Routine maintenance 133 km/yr 3.4 Employment creation 15300 workdays 3.5 Planning and overseeing self managed maintenance of Barai irrigation system 4) Institutional strengthening of MRD 4.1 Documents re LBAT (i) technical manual, (ii) guidelines re	2) Support to ITC 2.1 One compulsory undergraduate and four other courses included 2.2 Courses are now compulsory (>50 students/yr) 3) Field activities (by October -00) 3.1 7,7 km 3.2 134 km spot improved as required 3.3 133 km 3.4 134 000 workdays 3.5 Water User Groups now finance and manage the scheme. 4) Strengthening MRD 4.1 All documents completed		Maintenance Funds for emergency repair. More than 1000 families (5700 persons) had to evacuate their submerged homes south of National Road No. 6. The roads are constructed to a level of 50 cm above expected highest water level and those sections that were not submerged became points of refuge, on where people arranged temporary shelters.

Project, Decision Period	Overall Sector Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs	Financial Outcome	Comments
Rural Infrastructure and Roads							
				labour policies and practices, (iii) maintenance strategy and (iv) technical standards 4.2 Improved MRD organisation for roads 4.3 Introduction of Integrated Rural Accessibility Planning (IRAP) in three districts in Siem Reap 4.4 R&D on alternative pavements for rural roads 5) Other activities	4.2 Organisational study under way 4.3 IRAP plan completed in three districts 4.4 R&D on stone and bamboo reinforced concrete roads ongoing 5) Other activities 5.1 Various activities to promote the use of local products and assist Govt and donors to establish a sector wide approach for development and maintenance of the tertiary road network. 5.2 With technical assistance from Ireland, launch a Rural Road Maintenance Initiative in Battambang and Banteay Meanchey provinces		

Project, Decision Period	Sectorial Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs	Comments
Rural Water Supply and Capacity Building (PCB) Project, Cambodia						
Rural Water Supply and Sanitation Planning and Capacity Building (PCB) Project Sida Decision: Period: Sida Funding:	Every person has sustained access to safe water supply and sanitation services and lives in a hygienic environment.	1 A RWSS Sector Policy Framework and Sector Strategy Framework prepared, accepted by the key Stakeholders and MRD-endorsed by end-December 2000, and government-approved by end-June 2001.	1 A Sector Policy Framework has been prepared but is yet to be approved by the government (Sept 2001). A Strategy will be finalised and approved by MRD end of September 2001.	1.1 MRD Policy and Strategy directions documented. 1.2 RWSS Sector Concept Paper prepared. 1.3 RWSS Policy Outline prepared and agreed. 1.4 RWSS Policy Framework prepared and agreed. 1.5 RWSS Sector Strategy prepared and agreed.	Completed Completed Completed Completed Completed	1) This is the key project objective. The Policy is of acceptable quality. However, there is notable risk that it will loose in content and logic as it has to be merged with existing policy for urban water. The Strategy is the more important document. It is of poor quality and will not provide useful guidance for sector development. A 5-year workplan under preparation may partly remedy the shortcomings of the strategy.
		2 Improved capacity of the MRD to develop policy and strategy frameworks, and of one each PRD/DORD/CDC/VDC from a common province to begin applying them.	2 The capacity to develop policies/strategies has been improved, notably at senior MRD level not generally in MRD and hardly at all at province, district, commune and village level. No application has been made.	2.1 Improved capacity of the MRD and its staff. 2.2 Project review missions completed, project reports prepared. 2.3 Sector work plans prepared. 2.4 Sector-wide initiatives undertaken	Ongoing Completed Ongoing Completed	2) Limited capacity building within MRD is a concern of the ministry. Few staff from the department with main implementation responsibility have been involved in the project. The staff in the project are now largely leaving MRD for other project assignments affecting sustainability.
		3 Key ESAs and at least one private investor follow the investment guidelines from the	3 One NGO with AFD support has designed a pilot project for testing of some aspects of the strategy. A major	3.1 New project prepared by MRD	Ongoing Ongoing	3) The most significant effect of the project may be that it attracts donor funding. The existence of a policy and a

Project, Decision Period	Sectorial Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs	Comments
Rural Water Supply and Sanitation Planning and Capacity Building						
		Sector Strategy Framework; a new project to be designed with MRD guidance; receives support from one of more key external agencies.	Project (USD 25 million) with ADB support is under preparation. ADB has declared its intention to follow the policy and the strategy.	3.2 New projects prepared with MRD assistance.	Ongoing	strategy for the sector is seen as a prerequisite by most donors. MRDs capacity to make ADB conform to the policy and the strategy (which unfortunately provides insufficient guidance) will be decisive for the development of the sector. MRD experience with other ADB supported projects gives reason for some concern in this regard.

Project, Decision Period	Sectorial Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned outputs	Achieved Outputs
Support to Basic Education in Cambodia					
Support to basic Education in Cambodia through UNICEF Sida Decision: GD/177/96 and GD/157/99 Timeperiod: November 1996 – December 2001 Cost for the period 1998 – 2000: MSEK 70 Project 01: Capacity Building	Support the Ministry of Education, Youth and Sports in reforming its education system in view of improving quality, access and management.	- To assist the Ministry to improve quality, access and learning for primary school children through the establishment of cluster schools in four demonstration provinces – Battambang, Takeo, Stung Treng and Banteay Meanchey – as well as the expansion of cluster schools to two additional provinces where UNICEF began its new programme, 1996 – 2000. - To support the nationalisation of the cluster model.	- An increase of enrollment and a reduction of dropout and repetition have been reported in demonstration sites. According to available Data in Battambang, Stung Treng and Takeo indicators are better than provincial average, both in rural and urban areas. - Progress towards decentralised planning and implementation processes and creation of child-friendly learning environments.	- Expansion of cluster schools in the original four demonstration sites. - Establish two more cluster school sites integrated with Community Action For Development (CASD) in Svai Rieng and Kampong Thom. - Cluster based In-service training for working teachers. - Training at all levels in cluster school management. - Training of Resource Center staff at core schools. - Development of Data Collection for the Education Management Information System (EMIS). - Strengthening PTAmembers, especially encouraging participation of women in school committees. - Improvement of Water and Sanitation and Health at Cluster school sites. - Support NCSC to promote child-friendly learning approaches.	- In 1996 and 1997, 24 new clusters were set-up with the support of UNICEF: 14 in the provinces where UNICEF was working before, namely Battambang, Takeo, Banteay Meanchey, Stung Treng and 10 in the new provinces of Kampong Thom and Svay Rieng, where CASD had started to operate. In 1998, seven additional clusters (5 in Kampong Thom and Svay Rieng, two in Kampong Speu) received support for construction and for building resource centers and libraries, with funds coming from Sida support for the rehabilitation of the country. In the academic year 200/2001, a total of 712 cluster schools were established in the country. Following the evaluation, which suggests consolidating activities instead of expanding, UNICEF successive support directly targeted the clusters in the initial six provinces. 24 resource centers, including floating cluster schools, were built in 1997 and 1998; 44 resource centers and libraries were equipped in 1998. - In 1998 the National Cluster School Committee (NCSC) started the process of revising the previous guidelines and training syllabus of

Project, Decision Period	Sectorial Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs
Support to Basic Education in Cambodia through UNICEF					
					cluster school development and conducted training workshops for 225 education administrators and supervisors. However, in UNICEF's view, these guidelines were too prescriptive and did not promote decentralization. For these reasons, the guidelines were not printed and a process of consultation started on community participation. • In 1998, decentralized management processes and participatory bottom-up planning exercises were initiated at cluster/district level, using LFA as a tool. • Within this network of 44 cluster models, more than 3,500 teachers and administrative staff received training support through resource centers, and through initiatives like weekly teachers meetings for self-training and information sharing, provision of books for students and teachers libraries and other teaching aids produced by the teachers themselves. • National Parent Teacher conferences have been organized each year (under project 04) • 2 studies on cluster school cost and community financing were carried out in 1998. Furthermore, an in-depth evaluation took place in 1998.

Project, Decision Period	Sectorial Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs
Support to Basic Education in Cambodia through UNICEF					
					• Since 1996 NCSC has organized regular national meetings with NGOs and international organizations. Two meetings took place in 1998. • School Cluster bulletins were printed and distributed nationwide with support from TOPS (NGO), and 6 000 copies of each issue were distributed. • One of the UnderSecretaries of State, Directors and Deputy Directors of the Pre and Primary Education Department, Director of Teacher Training Department, Dept. Director of Planning Department and a Director of a Provincial Office of Education attended Training workshops and observed Schools piloting the child friendly learning strategies in Thailand. The government is being supported in gradually introducing the CFLE concept into the regular quality improvement activities. The relevant episodes of the Meena communication material has been dubbed into Khmer and distributed to school clusters. It is being used in various training workshops as a material to initiate discussions on the rights of children. The local television stations have also played the Meena episode. Remedial teaching classes were initiated in UNICEF supported clusters in Svay Rieng and Takeo.

Project, Decision Period	Sectorial Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs
Support to Basic Education in Cambodia through UNICEF					
Project 02: Curriculum Development and Textbooks	Support the Ministry of Education, Youth and Sports in reforming its education system in view of improving quality, access and management	- To support the development, production and distribution of textbooks and teacher's manual in Khmer, Math and Science as well as The curriculum, grades 1 – 12. - To support the revision of the teacher training framework and the curriculum for both pre-service and in-service teacher training.	- Implementation of the new curriculum. - Contribution to an enhancement of the quality of education. - Enhancement of national capacity.	- Provide training and technical assistance to upgrade the capacity of the staff of the Ministry to develop curricula, textbooks and teacher resource materials in Khmer, mathematics and science based on student and teacher competencies and identified topics for grade 2 and 8. - Produce prototype textbooks and teacher manuals for Khmer, mathematics and science for grades 2 and Khmer, mathematics, biology, chemistry, physics and applied science for grade 7 and 8. - Print trial copies of Khmer, mathematics and science textbooks and teacher manuals in cooperation with the publishing and printing houses. - Train piloting teachers and field-test textbooks and teacher manuals in selected schools in cooperation with the testing and cluster school committees. - Supervise the collection of feedback from the piloting teachers, the analysis of the feedback and revision of the texts in time to meet printing schedules.	<u>Textbooks and curriculum</u> - In 1996, UNICEF supported the development of textbooks and teacher manuals for grades 1, 6 and 7 in Khmer, math and science. 1,200,000 copies were printed and distributed with UNICEF financial assistance. - In 1997 and 1998, textbooks and teacher manuals for the same subjects, for grades 2,3,8,9 were developed with UNICEF assistance and 9,586,650 copies were printed and distributed under an ADB loan (grades 1, 2, 3, 6, 7, 8 and 9). In 1998, a total of 18 camera-ready copies of textbooks and 18 camera-ready copies of teacher manuals for grades 3, 4, 9 and 10 were developed according to the following details: 3 textbooks and 3 teacher manuals for each primary grade, and 6 textbooks and 6 teacher manuals for each secondary grade. In addition, 6 camera-ready copies of books for grade 5 in Khmer Language, mathematics and science were completed and submitted to PDH for printing and distribution to schools. - In 1997, 92,000 copies of curricula at both primary and secondary levels as well as student competencies were printed and distributed to the teachers

Project, Decision Period	Sectorial Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs
Support to Basic Education in Cambodia through UNICEF					
				• Provide support for allowances to technical committees in Khmer, mathematics and science. • Provide technical assistance to book-designers to develop the capacity to design, illustrate and layout educational books in a cost-efficient manner. • Assist in developing and support for a Textbook Board and a Language Board which will review quality and presentation of subject content, balanced gender representation, cultural appropriateness, language consistency and curriculum imperatives. • Provide support and technical assistance for the compilation, approval and publication of glossaries related to curriculum development, teacher training and educational administration. • Provide technical assistance to develop the Ministry's capacity in testing and evaluation with the emphasis on the trial of new textbooks and evaluation strategies for improving learning/teaching. • Improve and administer baseline tests to assess learning.	<u>Training</u> • By the end of 1998, 130 MOEYS staff had been trained on book and curriculum development through on-the-job and external training. • Since 1996, 77 800 teachers have been oriented on the use of new textbooks and new curriculum and many of them (44 038 teachers) received information on HIV/AIDS. • Primary teacher competencies for pre-service teacher training in Khmer and Maths were finalized and 7 500 copies were printed and distributed to teacher training centers. • In 1998, 20 curriculum and book writers were trained in life skills for HIV/AIDS protection. They developed 4 lesson plans for primary and secondary level on the same topic. 63 000 copies of booklets on HIV/AIDS, funded through UNICEF HIV/AIDS Project were distributed to secondary school students and teachers as well as primary school teachers. • With the cooperation of ADB, 14 illustrators and book designers were trained. • 52 MoEYS staff have been trained in english.

Project, Decision Period	Sectorial Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs
Support to Basic Education in Cambodia through UNICEF					
				- Assist in the development of a testing policy, which reduces wastage and provides ongoing information for improvement of curriculum. - Assist the Ministry to institutionalize curriculum development in education, participate in revitalizing the MoEYS curriculum policy committee. Provide technical support in the adoption of a national framework.	<u>Testing:</u> - Baseline tests in Khmer and Math were completed and 900 copies were printed and distributed. - Support has been provided to the testing committee. Unfortunately, due to an accelerated timetable, when the trial is finalized there only remains a short period for modification. - All the textbooks have been reviewed by the Language Board, which is also developing a technical glossary for each grade. <u>Supply and equipment:</u> 14 rooms at the Pedagogical Research Department have been renovated. - Supply and equipment have been provided for printing and distributing books (paper, stitching and sheeting machines, computers, lorries, book elevators, printing spare parts and metal boxes. <u>Studies and evaluation:</u> - An evaluation was carried out in 1998. - A linguistic study on the Phnong language was started. <u>Others:</u> - In 1997, UNICEF/Sida also produced a one-minute TV spot to make the public aware of the release of the new books.

Project, Decision Period	Sectorial Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs
Support to Basic Education in Cambodia through UNICEF					
					• Every year the Documentation Center was provided with books and magazines. In addition, 230 000 copies of childrens magazines were purchased and distributed to all primary schools. • Technical glossaries were developed by grade. A draft master plan for teacher's development was finalized. • 50 000 copies of posters related to child rights to basic education were printed and are being distributed to the general public. • 100 000 copies of booklets and 50 000 copies of posters related to curriculum reform were printed and are being distributed to the public at large.
Project 03: Education Management Information System (EMIS)	Support the Ministry of EducationYouth and Sports in reforming its education system in view of improving quality, access and management.	To assist the Ministry in establishing a functioning education management information system in view of supporting policy formation, decision-making, legislation and monitoring of basic education at all levels.	• Official statistical data are available at different levels. The data allows indicators of quality and efficiency such as repetition, promotion and drop-out to be calculated. Information on teachers and infrastructure is also reported which are useful for teachers' development and infrastructure.	• Assist the MoEYS to formulate, and gain approval for, a framework within which the EMIS will operate, including accompanying policies, guidelines and procedures. • Support technical consultant, a UN volunteer and National Officer to train and develop capacity in MoEYS staff, and provide support for EMIS staff. • Provide software, hardware and supplies to enable EMIS to fulfill its mission at all levels. • Support development of software	• In 1996, with the support of UNESCO / UNDP and UNICEF, the MoEYS established an EMIS center and a computer- based system for collecting, processing and disseminating school information for use in the management of education. Office space, furniture and computer equipment were provided for both EMIS center and the Documentation Center at Mo EYS. • Standard reporting formats were set, as well as calendar for data collection and processing procedures. These formed the basis for training national, provincial and local level statisticians and planners in data collection, analysis and basic

Project, Decision Period	Sectorial Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs
Support to Basic Education in Cambodia through UNICEF					
				tools, their testing and their use at all levels for data collecting, analysis and use, paying attention to standardization of Khmer data to UNICODE. • Provide the necessary training of staff and PTAs at all levels to enable them to fulfil their functions. • Provide technical assistance and the necessary materials and equipment to the Planning Department of the Ministry to incorporate, use and disseminate the data from the EMIS in all aspects of their work. Establish a coordinative mechanism for the selection of software and hardware, and to set the operational protocol for the use of the Khmer language in a databased programming environment. • Information-Based School Management (IBSM). • Support / facilitate the Education Sector Review Process, the Cambodian EFA follow up, and activities towards an Education Sector-Wide Approach.	reporting of education indicators • Production on yearbooks on education statistics and indicators for the school year (both in Khmer and English) as well as statistical brochures, which include important indicators for monitoring education projects and programmes; also for gender analysis on both students and teachers. Officials at province/ district level were given systematic feedback from EMIS in the form of processed data. In total, 20 000 statistical brochures were disseminated. • MoEYS has extended EMIS to the provinces by conducting training, and giving computers, necessary components and technical support. • UNDP/UNESCO supported a project of USD 3,4 million to the Planning Department and EMIS. For this reason MoEYS requested fewer funds from UNICEF than planned for the following specific activities; • Renovation of EMIS building and furniture • Training package, manuals and software for the Center. • 32 motorbikes for 32 district offices in 5 provinces (the same for the clusters except Stung Treng).

Project, Decision Period	Sectorial Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs
Support to Basic Education in Cambodia through UNICEF					
					• UN volunteer • In 1998, 13 computers and 13 printers were provided to six regional teacher-training centers, along with 6 additional computers for EMIS purposes for the biggest provinces and one computer for the Documentation Center. A photocopy machine and a Proxima projector were provided for the EMIS center in 1998. • Partial contribution to the printing of educational indicators and statistics and 20 000 brochures. • Training in computer use and library management for the MoEYS Documentation Center and 6 Regional / Provincial Teacher Training centers. • 5 IBSM training modules with accompanying work-sheets and handouts were developed and tested. A series of training workshops were held, which enhanced the technical capacities of 12 IBSM coordinators at MoEYS. In addition, more than 2 000 people at provincial and cluster level were trained in IBSM technique. • Policy makers have been supported in definition of priorities and target setting, while providing active support to the government in the preparation, conduct and follow-up of the country's EFA 2000 Assessment exercise and National EFA Conference. Key government staff have been supported to participate in the EFA Regional Conference in Bangkok and in the International Consultative Forum on EFA, Dakar. A series of seminars were organised on Education Sector Development for senior

Project, Decision Period	Sectorial Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs
Support to Basic Education in Cambodia through UNICEF					
Project 04: Education for Community Needs	To support the Ministry of Education Youth and Sports in reforming its education system in view of improving quality, access and management.	a) To support the Ministry in developing structures to improve the current learning level of children, improving community participation in schools, improving health, water and sanitation for students and providing non-formal education activities for youth and community members.	Increase community participation and contribution in education issues, namely in school construction.	Many detailed activities in the following main categories were planned • Pre-school • Education for Out-of school children • Education in communities experiencing emergencies More specifically, they were: • Establishment of pre-school attached to primary schools in 10 clusters in Battambang & Takeo for 2 400 five year-old children. • Educate community members in cluster school areas in non-formal school concepts and techniques so that they can undertake activities to prepare children for primary school. • Promote pre-school learning and	government staff and representatives of donors / NGOs. In addition to these, many ongoing UNICEF supported activities contributed to the education sector review process, in particular the information generated through the EMIS and Planning project facilitated the review. The Report on the Organizational Development Plan for the Department of Planning, and various other studies conducted under the UNICEF / Sida Basic Education Programme have also contributed to the review. Weak leadership in non-formal educational activities meant this project had a difficult and low rate of implementation. However, the following results can be reported: • 10 existing pre-schools in the core schools of clusters in Takeo and Battambang received basic materials and supplies (teaching aids, toys, furniture). • Workshops were organised by MoEYS and the Ministry of Women's Affairs (MoWA) on Early Childhood Care and Development (ECCD), Pre-School and Non-Formal Education for Provincial Educational Officers and Administrators. • In 1998, supplies were provided to the 2 ministries to run ECCD and more than 500 literacy classes in 21 provinces. The government financed the printing of literacy books, by allocating one million dollars for

Project, Decision Period	Sectorial Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs
Support to Basic Education in Cambodia through UNICEF					
				retention and to prepare children to enter primary school. • Increase capacity of Ministry staff at all levels to design and implement a pre-school programme. Provide access to educational opportunities for out-of school youth, especially girls. • Increase capacity of educators to cooperate with communities so that children can continue education where displacement takes place. • Increase no of teachers and administrators to organise classes quickly. • Increase no of children who remain in school after an emergency. • Improved ECCE will be promoted through social mobilisation, the creation of enabling conditions in the community and monitoring by the community. • Parents and caretakers will be trained on the importance of ECCE. • Non-formal community managed or home-based childcare activities	this activity. In 2000, a total of 16 639 illiterates, almost all of them women and girls, attended 1 119 literacy classes. • With UNICEF support, the Hygiene and Health Department of MoEYS produced training materials for teachers and students on the prevention of diarrhea. In 1998, training was conducted in Takeo province. In the first phase, the training was conducted for provincial officers and the chiefs of all 10 districts. In the second phase, training was conducted for teachers and heads of technical groups in the 28 schools supported by UNICEF in the 10 districts. • As for Parent Teacher Associations, the National Cluster School Committee conducted workshops for PTAs and community leaders on the role and functioning of the community. • Support has been provided for water and sanitation in several clusters in remote areas. In Stung Treng UNICEF has supported health activities in schools. • 602 latrines and 19 wells were built in 10 provinces, out of which 258 latrines were allotted to disabled children. • 14 key PTA members from Kampong Speu, Svay Rieng and Kampong Thom Undertook a study visit to see PTA Activities in Battambang.

Project, Decision Period	Sectorial Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs
Support to Basic Education in Cambodia through UNICEF					
				will be offered. - Children's health will be monitored on a regular basis. - Promotion of awareness of benefits of education, with special emphasis on girls, alleviation of the burden of tasks, special attention to poor families.	- Community leaders participated in various meetings of local school cluster committees. Communities support school cluster activities in rehabilitation / construction work and also in sensitizing an mobilising parents to send their children to schools. A PTA conference is organized annually. - Supplies have been provided to the central level of MoWA and Non-Formal education department at MoEYS (computers, photocopy machines etc). - In 2000, 197 new Village libraries were established, bringing the total number of libraries in CASD villages to 338.
		b) Assist in re-habilitating the schools damaged by floods	Better learning environment	Repair and rehabilitation of school infrastructure damaged by floods. Provision of furnitures and textbooks.	Construction of 205 buildings and rehabilitation of 197 old buildings, providing some 1669 classrooms.

Projekt, Beslut, Tidsperiod	Övergripande Sektoriellt mål	Projekt mål	Uppnådda effekter	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall
Demokratisk Samhällsstyrning						
Valstöd, CDRI: Valrådgivare Beslut: DESO/FÖRV 638/96 Tidsperiod: 96-05-01 – 98-12-31	Stärka den demokratiska utvecklingen	Bidra till genomförandet av Kambodias val 1998 genom att främja gynnsamt klimat / konstruktivt process inom regeringen och mellan politiska parter för valens genomförande.	1) Legalt ramverk (vallag, partilag) etablerat 2) Valkommission tillsatt 3) Givarsöd upprätthållet 4) NGO-koalitioner deltagit som erkända parter i processen 5) Val genomfört	1) Skapa dialog mellan parter, inkl. NGO och givare och media i tvister 2) Identifiera utbildningsbehov inom valadmin. och hos väljarna 3) Ge råd om legalt ramverk mm	1) Flertal tvister undanröjda; kommunikation med givare framgångsrik 2) Medverkan i NGO-koalitionens bildande och diskussion om utbildningsarbetet mm 3) Råd/lobbying inom regeringen som påverkat dess förberedelser och synsätt på processen	Belopp: SEK 2 000 000
Valstöd, UNDP Trust Fund: Förberedelse, genomförande och övervakning av val Beslut: DESO 0425/98 Tidsperiod: 98-06-02 – 99-02-28	Stärka den demokratiska utvecklingen	1) Stärka nationella kapaciteten att förbereda och genomföra valet 2) Genom internationell övervakning bidra till fredligt och rättvist genomförande	1) Nationell valkommission (NEC) etablerad och väl fungerande. Framgångsrik registrering av parter och väljare. 2) Tekniskt val genomfört val, som i rimlig utsträckning speglar folkets vilja	1) Finansiell och teknisk hjälp till Nationella Val-kommissionen (NEC). 2) Bidrag med 486 lång- och korttidsobs. (21 svenska) och ett valstödssekreterat (EAS).	1) Teknisk rådgivning och logistiskt och finansiellt stöd åt NEC, som genomfört förberedelser och val på effektivt och oberoende sätt. 2) Observatörsinsatsen genomförd.	Belopp: SEK 3 800 000

Valstöd, Forum Syd: Väljarutbildning och valövervakning Beslut: DESO/0062/98 Tidsperiod: 98-01-01 – 98-12-31	Stärka den demokratiska utvecklingen	Bidra till folkligt inflytande i valprocessen genom NGO-stöd för att: 1) ge råd om legalt ramverk 2) bedriva väljarutbildning 3) skydda aktörer i valprocessen genom MR-övervakning 4) öka kvinnors valdeltagande	1) NGOs erkända aktörer i valprocessen, i t.ex. lagförslag, utbildning och övervakning 2) Högst o kompetent valdeltagande; trovärdighet åt resultaten 3) Relativt lugnt val, betydligt mindre våld än –93 4) Större synlighet för kvinnor i valkampanjer	1) Rådgivning till valkommissionen om vallagar, utbildning mm 2) Väljarutbildning o landets alla provinser 3) övervakning och lobbying under hela valprocessen 4) Utbildning, lobbying mm särskilt riktat mot kvinnors valdeltagande	1) Aktiv medverkan i lagutkast mm 2) COFFEL och COMFREL genomfört massiv utbildningsinsats 3) Rekryterat och utbildat 15 000 valövervakare; övervakning genomförd av hela processen 4) Kvinnoorg. använt media, utb, info-material mm för kvinnors deltagande	Belopp: SEK 3 000 000
---	--------------------------------------	---	---	---	--	--------------------------

Projekt, Beslut, Tidsperiod	Övergripande, Sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Demokratisk samhällsstyrning							
Mänskliga rättigheter, Office of the High Commissioner for Human Rights, OHCHR (fd UNHCR, MR-centret); Utbildning, rådgivning och MR-övervakning Beslut: DESO 034/97 + DESO 0083/98 Tidsperiod: 97-01-01 – 98-12-31	Stärka respekten för mänskliga rättigheter	1) Bidra till ökad kunskap om MR inom Kambodjansk förvaltning och bland allmänheten 2) Stärka nationella institutioner för MR-ansvariga efterlevnad och mot-svarande NGO i civila samhället 3) Övervaka situationen i Kambodja avseende respekt för MR	1) Höjd insikt om MR inom polisen. Bättre kunskap inom NGOs för arbete med MR 2) Justitieministeriet ökad kompetens i rapportering om MR till FN; flertal domare ökat kompetens om MR/rättsväsendets roll; NGOs ökat inflytande 3) Konsekvent rapportering	1) MR utbildning till särskilda målgrupper inom staben; upplärning av MR-utbildare; distribution av MR-materia 2) Kapacitetsbyggnad inom domstolar, departement mm samt NGOs 3) Komplettera NGOs i att övervaka MR-situationen	1) MR-utbildning till bl.a. poliskontor i hälften av distrikten. Material om konstitutionen, konventioner mm har spritts. Träning av MR-utbildare 2) Rådgivning om lagförslag, FN-rapporter mm. Mentorprogram för domare. 3) Rapporter om MR-brott till FN m.fl.	Belopp: SEK 4 000 000 + 2 000 000	
Beslut: DESO 138/00 Tidsperiod: 99-07-01 - 00-12-31	Stärka respekten För de mänskliga rättigheterna	Stärka lokala Inst. och Samhällsstrukturer i deras arbete med att försvara MR	1) COHCHR s roll går från utbildande till övervakande av de nat. utb. progr. (positivt).	1) Bistå lagstiftning för att främja MR 2) Främja skapande av nat. inst. Och andra statliga inst. för	1) COHCAR bidragit till minst 10 lagar i utkast (okar status) 2) Seminarier i en serie om lagstiftning på	Belopp: SEK 4 900 000	Allmänt: COHCR rapporterar att brist på förtroende

Projekt, Beslut Tidsperiod	Övergripande Sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Demokratisk samhällsstyrning							
			2) Begränsad tillgänglighet på fängelsema; häktade barn utgör ett problem som man har svårt att hantera. 16 –18 besök på fångelser / månad samt kvartalsmöten med fängelseledningar angående förbättringar av legala ramverk för fängelsesystemet.	främjandet av MR. 3) Utbildning av statl. tjänstemän i juridisk administrativ kompetens. 4) MR rapportering om efterlevnad av internationella MR överenskomelser och implementering av rekommendationer från övervakningsorg. 5) Stöd och samarbete med NGO sektorn (MR inriktning). 6) Kontinuerligt stöd till Generalsekreterarens speciella sändebud för mänskliga rättigheter i Kambodja.	högsta nivå har hållits, fortg. Juridiskt stöd till 6 provinsdomstolar, utbildningsprogram för domare, åklagare i ca 4 - 5 seminarier samt "on-the-job training". 3) Rådgivning, stöd och samarbete med 14 nat. inst., alla domstolar samt verksamma NGOs. 4) Utbildning av >300 MR utbildare i statl. tjänst och utveckling av utb. material för utbildning som under perioden uppgår till ca 2000 poliser, 9600 militärer och 360 gendarmer. COHCHR har också utvecklat "code of conduct" för lokal applicering inom nämnda grupper samt arbetsrätt, trafficking och miljöområdet. 5) Rådgivning (inom IMC)		Mellan statliga myndigheter och det civila samhället representerar ett allvarligt hinder för effektiv implementering av COHCHRs aktiviteter och för efterlevnaden av uppföljningen av Kambodjas MR åtaganden.

Projekt, Beslut, Tidsperiod	Övergripande Sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Demokratisk samhällsstyrning							
Mänskliga rättigheter, Diakonia: Lokala MR-org. Beslut: DESO 787/97 Tidsperiod: 97-07-01 – 98-12-31	Stärka respekten för de mänskliga rättigheterna	Stöd till 5 lokala MR-org. för att bidra till fritt och rättvist val genom ökad kunskap och medvetenhet om MR bland kvinnor och män	1) Ökad synlighet för NGOs och MR-frågor hos allmänheten. 2) Attityder ändrade hos stort antal polis, tjänstemän m.fl. beträffande MR. 3) Vajare väl-informerade och engagerade i valet. 4) Individuella MR-fall uppmärksammade (fångar, barn, kvinnor m.fl.).	<u>Adhoc:</u> Vållarutbildning samt utbildning av tjänstemän, polis m.fl. om demokrati / rättsstat. <u>CSD:</u> Debattprogram i TV/ Radio om pol., korruption m.m. <u>Vigilance:</u> MR-utb. för polis och lokala ledare. <u>Licadho:</u> MR-övervakning och utbildning <u>KID:</u> Utbildning om demokratiska institutioner	till Kambodjas MR rapportering till FN. 6) Bistånd till 12 NGOs inom MR genom rådgivning, övervakning och tekniskt bistånd. <u>A:</u> >350 MR-kurser; TV / Radio om MR; >500 fall; kvinnors MR <u>C:</u> Valmater.;MR-kurser; debatter <u>V:</u> MR-utbildning för 2820; >125 MR-fall; >120 fall sexhandel <u>L:</u> 303 MR-fall; kurser för 5800; fängelsebesök / medicin för 3900 <u>K:</u> Kurser för polis och lokala tjänstemän; TV-debatter	Belopp: SEK 3 000 000	
Beslut: DESO 42/199 (disp ASIEN 69/99) Tidsperiod: 99-01-01 – 00-12-31	Stärka respekten för de mänskliga rättigheterna	Öka förståelsen för MR problematiken i Kambodja genom stöd till rättsväsende, minskning av	Underlag för bedömning av uppnådda effekter är begränsat. Underlaget brister i diskussion om konkreta mål på kort och lång sikt.	<u>Adhoc:</u> Stöd till utbildningsverksamhet, info spridning om MR och speciellt kvinnors och barns rättigheter, utvecklingsprojekt i 50 byar i 5 provinser.	<u>A:</u> Ca 650 MR kurser, 18500 deltagare, legal övervakning av 35 klagomål om MR brott, ca 500 fängelsebesök, 114 kurser för kvinnor, 3320 deltagare, medling i 459	Belopp: SEK 8 955 000 + 183 600	Rapportering avser endast 1999, Rapport för 2000 föreligger inte.

Projekt, Beslut, Tidsperiod	Övergripande Sektorielt mål	Projektmål	Uppnådda effekter	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Demokratisk samhällsstyrning							
		korruption och konsolidering av demokratiska val i landet via samarbete med sex lokala NGOs		<u>Licadho</u>: Rättsstöd, datainsamling och spridning, övervakning av fångvård, utbildning och forskning på MR-området. <u>Vigilance</u>: MR-övervakning, upplysning, mobilisera samhället för MR. <u>CSO</u>: Antikorrupsions-arbete, upplysning och övervakning. <u>KID</u>: Demokratiupplysning, organisera medborgarrådgivare, info spridning och utbildningsaktiviteter. <u>Open Forum</u>: Media-inriktning, öka tillgången på värdenetral rapportering, publicera info om mediasamhället, tillhandahålla internetservice för journalister och allmänhet.	Klagomålsfall (kv), lobbyverksamhet. <u>L</u>: Legal övervakning i 450 klagomålsfall, ca 150 fångelsebesök / mediciner, 773 MR-kurser för 36500 deltagare, 29 kvällskurser, 1041 deltagare. <u>V</u>: 289 utredda klagomålsfall, 541 MR-kurser, 21303 deltagare. <u>C</u>: Advocacy, 10 "forum" diskussioner med ca 900 deltagare. <u>K</u>: 71 accredited medborgarrådgivare, ca 60 flerdelgr utbildningar för ca 11000 deltagare, 26 radiosändningar om demokrati, 11000 publikationer distribuerade. <u>OE</u>: Utg av "The Mirror", ca 1400 ex, 750 aktiva användare av internet-servicen.		

Projekt, Beslut, Tidsperiod	Övergripande Sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Demokratisk samhällsstyrning							
Forum Syd, Demokratisk samhällsstyrning i Kambodja Beslut: DESO 440/99 (disp ASIEN 91/99) tillägg DESO 43/00 Tidsperiod: 99-01-01 – 00-12-31	Stärka den demokratiska utvecklingen	Bidra till konsolidering av de demokratiska framstegen i Kambodja sedan 1998, genom att stärka samarbetet med 9 lokala NGOs och påbörja stöd till ytterligare 6.	1) Planerade val uteblev och arbetets inriktning ändrades. 2) Lobby för ändrade vallagar har inte resulterat, men frågor kring vallagarnas utformning har placerats på den politiska dagordningen. 3) Lägre finansiering än väntat har minskat insatsernas omfattning. 4) Samarb. har tidvis störts men löper som helhet enl planerna.	1) Stöd till 3 NGOs inom valstöd och väljarutbildningar. 2) Stöd till 6 NGOs inom kvinnors deltagande och rättigheter. 3) Stöd till 5 NGOs inom MR (rättsväsende, barns rättigheter, forskning och utbildning).	1) Utbildning och lobbyverksamhet för nya vallagar. 2) Utbildning i kvinnors rättigheter ca 1200 kvinnor och 3200 män. 3) MR-utbildning och info spridning i stor skala. MR bevakning och studier.	Belopp: SEK 8 955 000 + 183 600	Underlag för bedömning av uppnådda effekter är begränsat. Underlaget brister i diskussion om konkreta mål på kort och lång sikt.
Förvaltningsutveckling, CDRI, Cambodia Development Resource Institute Beslut: DESO/FÖRV 377/96+ASIEN 46/98 Tidsperiod: 96-07-01 – 98-12-31	Stärka förvaltningens kapacitet och kompetens	Bidra till kompetensutveckling inom förvaltningen och stärka kapacitet vad gäller planering och utvecklande av policies och strategier	1) Höjd kompetens i ekonomi, data och eng. inom inrikesministeriet m.fl. 2) Stärkt dialog/analys miljö för beslutsfattare och tjänstemän. 3) Stärkt forskningskap. i utv. frågor & ek. 4) Utökad tillgång för forskare, tjänstemän, m.fl. till Kambodjalitteratur.	1) Distanskurs i ekon. för tjänstemän; engelska & data för stat. & NGO. 2) Workshops för Mol-personal och polis. 3) Forskningsrapp. om ekonomi, effekt av bistånd, landsbygdsutv. m.m. 4) Datoriserat bibliotek som resurs för tjänstemän m.m. 5) Aktiv. inom konflikt lösning.	1) Distanskurs framgångsrik; datakurs avslut.; eng. forts. 2) W-shops i manag't & planning lyckade. 3) Forskning utökad & intensif., flertal rapporter utgivna. 4) Bibliotek moderniserat; allt fler användare 5) Center för k-l startat; w-shops, utb., forskning.	Belopp: SEK 13 500 000	

Projekt, Beslut, Tidsperiod	Övergripande Sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda Effekter	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Demokratisk samhällsstyrning							
Beslut: DESO 193/99 (delegering ASIEN 41/99) Tidsperiod: 99-01-01 – 00-12-31	Stärka förvaltningens kapacitet och kompetens	Bidra till kompetensutveckling inom förvaltningen och stärka kapacitet vad gäller planering och utformning av politik och strategi	1) Spridningen av värdenetral ekonomisk rapportering får antas påverka policyskapande i Kambodja positivt (belägg saknas). 2) CCCR har blivit CPD och ska helt integreras i CDRI. 3) CDRI har fortsatt svag ekonomisk bas och kompetensproblem pågår org. framför allt på managementsidan och ledning på mellannivå.	1) Uppbyggnad av en forskningsverksamhet 2) Stärka konfliktlösningens verksamheten inom CCCR (CCCR ska fungera självständigt from. 2001). 3) Utveckla publikations och biblioteks-verksamheten. 4) Fullfölja utfasningen av engelska utb. (ESP). 5) Institutionell utveckling av CDRI.	1) Forskning publ. främst på ekonomiområdet (makro, jordbruk, arb. marknad) samt regelbundna bidrag till dagstidningar (ekonomi). 2) CCCR har arbetat med erfarenh. från valen 1998 och genom månatliga möten samarb. med alla intressenter om hur konflikter i samband med val kan förebyggas. 3) Publikationer –working papers 13-17 har publ. och översatts, utv. av effektivare arbetsmetoder pågår, intäkter ökat med 15% under 00 jmf med 99. Bibliotek – användar-grad ökat till 50-60/dag, katalog över soc-ek publ klar att distr i dec 00. 4) Uppgift saknas 5) Rollfördelningen inom org har tydliggjorts och man arb med en rad rekommendationer från utvärderingen 99.	Belopp: SEK 6 002 898	Under perioden 1998-2000 har stödet till CDRI övergått från ett bredare kapacitets – utbildnings – och forskningsinstitut till mer renodlat policyinstitut baserat på forskning (fas III i CDRI:s utveckling)

Project, Decision Period	Financial Outcome	Sectorial Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs	Comments
Capacity Development for Socio-Economic Surveys and Planning							
Capacity Development for Socio-Economic Surveys and Planning (UNDP/WB/CMB/96/019)	<u>Expenditure from Sida Funds:</u> 8 MSEK = USD 1,021,711 (1997) 2 MSEK = USD 198,807 (2000) Total gross: 1,233,127 USD (40%)	Poverty alleviation. To have a tangible impact on the well being of the poor population and eradication of absolute poverty by improving the design, implementation, and monitoring of poverty alleviation policies in Cambodia.	1 Capacity development and consolidation of institutional structure and operational ability for General Dept. of Planning (GDP) and National Institute of Statistics (NIS) in: data collection; analysis and policy review; institutional networking 2 Develop the institutional capacity of the NIS of MOP to implement a demand driven "standard of living" survey and a data collection system that produces regular, timely and relevant feedback to government policy makers.	1 The project helped to institutionalise the capacity for poverty monitoring and analysis and important mechanisms to sustain this capacity 2 The NIS's technical knowledge has been strengthened and upgraded whereas its capacity to implement and conduct surveys improved considerably. 3 The capacity of the staff in the GDP has been developed and improved in order to provide analytical support to the process of formulating poverty alleviation policies for decision makers and to measure the progress in poverty alleviation efforts of the government over time. However their capacity level has not reached a level of self-reliance.	1 A clear organisational structure, clarity in operations of the GDP and NIS and staff capacity development plan. 2 Present Annual Socio Economic data relevant to needs of policy makers (CSES 97/99) and responsive to the demands of government, donors and NGOs. Conduct quantitative and qualitative studies. 3 Present timely, relevant and high-quality policy notes and analytical reports addressing socio-economic issues for policy makers in government.	1 Establishment of the Poverty Analysis Unit in the general Department of Planning (GDP) of MOP, the Survey Data Processing Center in NIS, the Survey Planning and Implementation Bureau. • Completion of the Capacity Development Plan for NIS Training and workshops on basic statistics and survey skills for NIS and MOP staff 2 Completion of the CSES 1997 and CSES 1999, covered 6010 households/474 villages • Completion of the Statistical Reports for the CSES 1997 and CSES 1999 • Completion of the manuals for survey techniques • Qualitative studies were not done due to financial constraints. 3 Identification of socio-economic indicators relevant in Cambodia. • Completion of the Cambodia Poverty Assessment*** & Poverty	* This remains tentative, pending UNDP HQ's final financial statement, which is to be issued in July 2001. ** The project was to be co-financed by the Netherlands. Netherlands never submitted the pledged amount due to changed policies and different circumstances (1997 events). *** Health utilisation among the poor and Schooling and the poor in Cambodia 1998 **** Poverty Profile 1999 was delayed due to disagreement between the WB and MOP. Since the survey design and the interview practice had been changed between the 1997 and 1999 surveys. WB argued that it is therefore difficult to compare the estimates of poverty rate
	<u>Expenditure cost UNDP:</u> 1,028,018 USD (1997) 809,808 USD (2001)* Total gross: 1,834,339 USD (60%) <u>Expenditure cost Netherlands:</u> ** <u>Expenditure costs RGC:</u> No contribution <u>Total cost:</u> USD 3 067 446						

Project, Decision Period	Financial Outcome	Sectorial Objective	Project Objective	Achieved Effects	Planned Outputs	Achieved Outputs	Comments
Capacity Development for Socio-Economic Surveys and Planning							
			3 Develop the institutional capacity of the GDP to undertake strategic analyses of poverty related survey data for policy makers in order to provide conscious foundation of poverty for government policy in a wide range of areas. 4 Develop a strong network of institutional linkages to foster national commitment and consensus on the policy agenda through structured participation.	The GDP still needs support and training to be able to produce high quality analysis. 4 Strong networks between the line ministries has developed and key line ministries databases and indicators is used in the national surveys. Even if the structures are there the participation and commitment from all concerned needs to be strengthen further.	4 Effective integration at both policy and technical level of the concerned line ministries with MOP in the Socio-Economic Analysis Programme.	Profile 1997 and the draft Poverty Profile 1999**** 4 The Inter-Ministerial Committee and the Technical Task Force Were constituted and Operational with approval from the Council of Ministers.***	*** It is hard to say how effective and fruitful this integration really is. The development of these linkages must be further strengthened in the next project phase.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT UTVECKLINGSSAMARBETE
105 25 Stockholm, Sweden
Tel: 08-698 50 00. Fax: 08-20 88 64
Hemsida: <http://www.sida.se>